

FILATELISTA

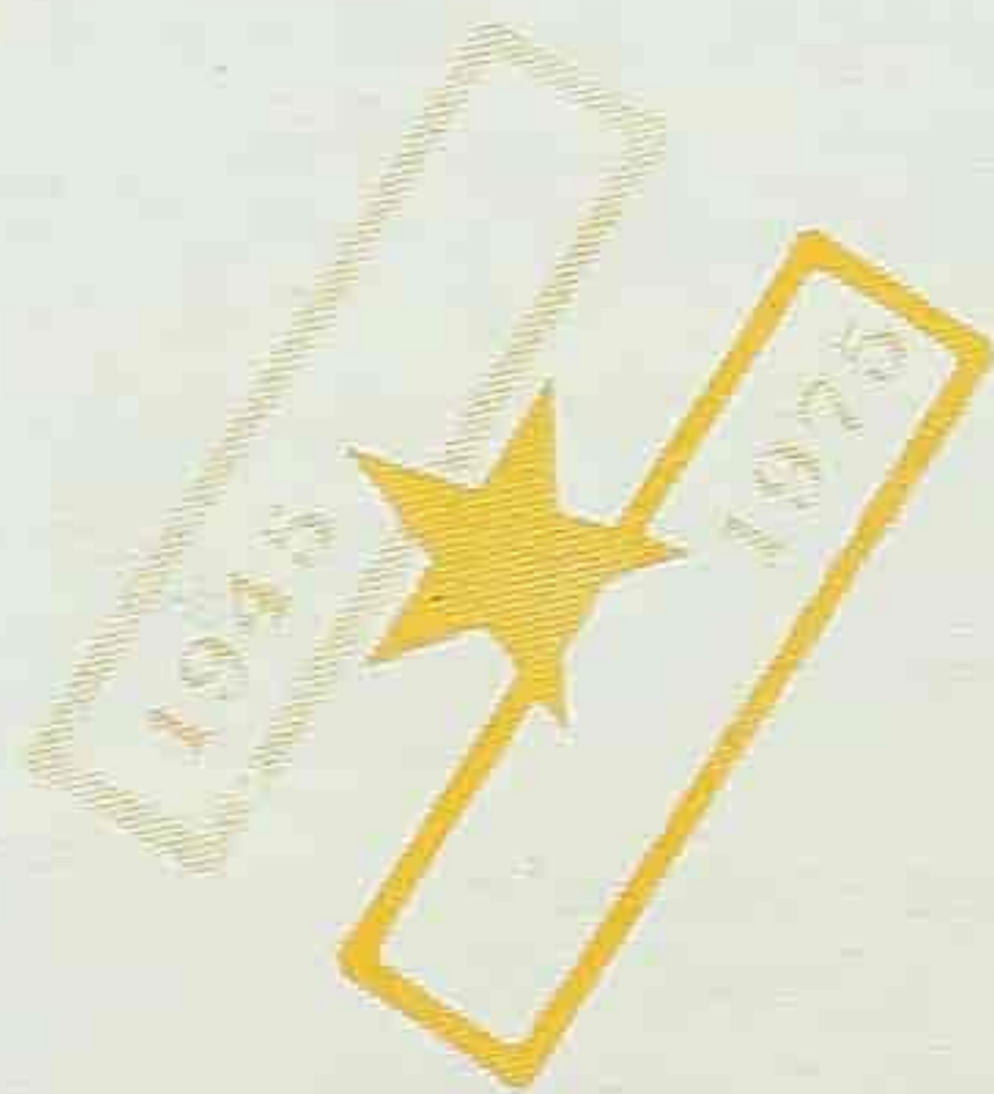
часопис савеза филателиста србије

бр. 159

X РЕПУБЛИЧКА ФИЛАТЕЛИСТИЧКА ИЗЛОЖБА „БЕОГРАД 75“

Савез филателиста Србије
Почтамта за филателисту
Београд, Београдска 11
11000 Београд

ФИЛАТЕЛИСТА
FILATELISTA
časopis СФС

adresa:

Sremska 6/IV,
pošt. fah 702,
11001 Beograd

telefon:

(011)-638-751

žiro račun kod SDK:

60806-678-11966

Izdavački savet:

Bek Jovan
Veličković Jovan
Đukanović Dragoslav
Marisavljević Jovan
Stojanović Dragomir
Ľubinović Dejan
Ursake Konstantin

redakcioni odbor:

Petrašin Nikitović,
Imre Vaci,
Đimitrije Bezborodov,
Miodrag R. Vuković

glavni urednik:

Miodrag R. Vuković

izdavač:

SF Srbije,
Sremska 6/IV,

štampanja:

„Sava Mihić”,
M. Tita 46—48
11080 Zemun.

Rukopisi se ne vraćaju. Marke poslate radi kliširanja vraćamo u preporučenom pismu ili po dogovoru

Preštampavanje dozvoljeno, uz navođenje izvora i autora, ukoliko drugačije nije navedeno.

Unless otherwise stated, all items may be reprinted, provided that the proper information is given of source and author.

Po mišljenju Republičkog sekretarijata za kulturu SR Srbije br. 413/380-73-02 od 16. maja 1973. godine oslobođen poreza na promet.

U OVOM BROJU

MRV: Balkanfila V • Ing Miroslav Marković: FD Gornji Milanovac • MV: Misterija »Malog dragulja« • A. Petkov: Georgi Dimitrov • —: Nove jugoslovenske marke • —: Jugoslovenske marke u narednoj godini • Zvonko Zrnčić: Neko se ipak, okoristio • M. R. Vuković: Katalog celina jugoslovenskih zemalja (nastavak) • —: Aukcije vam govore • Zvonko Zrnčić: Saradnja Sarajevo—Baku • —: Naši novi prigodni žigovi • Vitoimir Sokolović: Partizanski papirni novac Crne Gore 1945. • —: Nova izdanja maraka i celina • P. Nikitović: Katalog Biroa za 1976.

Izlazi dvomesečno • Godišnja pretplata za Jugoslaviju 30 dinara, a za inostranstvo 55 dinara (za avionsku poštu + 8 din. za Evropu i + 28 dinara za ostale zemlje) • Mali oglasi do 20 reči din. 20.—, svaka dalja reč 1 dinar. • Uokvireni oglasi:

1/1 strana — 800.— 1/2 strane — 450.—
1/4 strane — 250.— 1/8 strane — 150.—
1/16 strane — 100.—

Popust 25% za četiri, za šest puta 33%.

* * *

Published bi-monthly by Union of Philatelists of Serbia • Annual subscription US \$ 3.25 (for air mail + 0.50\$ Europe, + 1.75\$ other countries) • Little advertisements: first 20 words US \$ 1.25, each additional word US \$ 0.07 • Framed advertisement

1/1 p — \$ 50; 1/2 p — \$ 25; 1/4 — \$ 15;
1/8 p — \$ 9; 1/16 p \$ 6

Discount 25% for four repetitions, 33% for six repetitions • We do not accept mint or used stamps. IRC accepted at the base:
1 IRC = 0.20 US (\$).

ФИЛАТЕЛИСТА FILATELISTA

ЧАСОПИС САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

СЕПТЕМБАР — ОКТОБАР 1975. ● Број 159

ПУНА АФИРМАЦИЈА ЈУГОСЛОВЕНСКЕ ФИЛАТЕЛИЈЕ НА „БАЛКАНФИЛИ V”

Јубиларна изложба и сусрети балканских филателиста „Балканфила V”, која је од 27. септембра до 5. октобра одржана у Софији, не само да је на достојан начин обележила десетогодишњицу прве манифестације пријатељства између филателиста балканских земаља, већ је, што је за нас у овом тренутку можда и битније, донела пуну афирмацију југословенској филателији.

У веома јакој конкуренцији око 300 филателиста са 323 експоната из свих балканских земаља изузев Албаније, тридесет и три југословенска излагача са укупно тридесет и осам изложака освојило је тридесет и једну медаљу, од чега четири златне, док је шест излагача са седам изложака добило потврде о учешћу. Од освојене тридесет и једне медаље, шест су нам донели излошци из класе литературе, двадесет и две из конкурсне класе и три омладински излошци:

Класа литературе

Златна медаља

Филателиста, орган СФС, Београд, за посебно издање „Турске поште на подручју Југославије”, аутора Мирка Рашића.

Милан Ђиљак, Сарајево, за књигу „ПТТ у Босни и Херцеговини — I дио” (види приказ у Филателисти бр. 158).

Позлаћена медаља

Иво Луканц, Љубљана, за студију „Цепелинска пошта у СССР”.

Сребрна медаља

*Филателиста, орган СФС, Београд, за бројеве из 1974. године.
Колекционари, Београд, за часопис „Колекционари”.
Колекционари, Београд, за „Тематски каталог марака СФРЈ”,*

Такмичарска класа

Златна медаља

Војин Вишацки, Београд, за изложак „Аустријска пошта у Србији: Банатско-немачка Војна граница и Конзуларна пошта у Београду”.

Јордан Пешевски, Београд, за изложак „Железнице у свету”.

Позлаћена медаља са похвалом

Инж. Јован Величковић, Београд, за изложак „Босна и Херцеговина”.

Позлаћена медаља

Инж. Владимир Вујошевић, Београд, за изложак „Југославија 1944—75.”

Јован Војновић, Београд, за изложак „Целине Кнежевине Србије”.

Сребрна медаља са похвалом

Драгислав Теодоровић, Сарајево, за изложак „Авионске марке Европе”.

Миодраг Р. Вуковић, Београд, за изложак „Офлаг XIII В 1941—45.”

Сребрна медаља

Босиљка Теодоровић, Сарајево, за изложак „Први и пригодни летови у Југославији”.

Звонимир Пилауер, Загреб, за изложак „Србија до 1918.”

Лајош Недмелкути, Сента, за изложак „Репродукције”.

Посребрена медаља

Александар Форџан, Београд, за изложак „Ракетна пошта у Југославији”.

Др Грго Ватавук, Загреб, за изложак „Стогодишњица прве поштанске марке”.

Ласло Воланд, Сента, за изложак „Птице на маркама”.

Бронзана медаља

Божа Удовички, Сента, за изложак „Европа-Цепт”.

Др Грго Ватавук, Загреб, за изложак „Олимпијаде”.

Димитрије Петровић, Београд, за изложак „Годишњице ЈАТ-а”.

Иво Драганић, Загреб, за изложак „Рабање и смрт авионске марке Југославије”.

Јанош Шинковић, Сента, за изложак „Међународни раднички покрет”.

Јене Геблеш, за изложак „Репродукције”.

Пал Катона, Сента, за изложак „Лисци и песници”.

Ференц Ердџи, Сента, за изложак „Фолклор”.

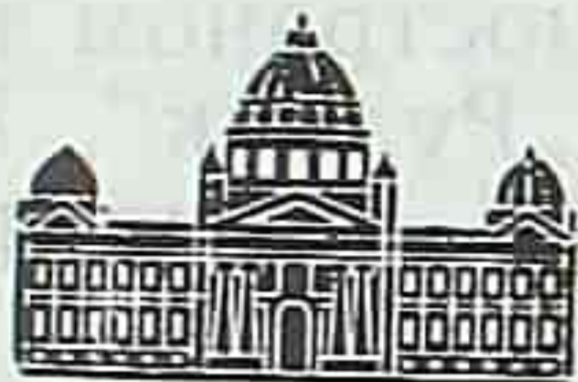
Шандор Варга, Ада, за изложак „Рибе на маркама”.

Омладинска класа

Посребрена медаља

Дарко Ивић, Сарајево, за изложак „Авиони на маркама“.
Дарко Ивић, Сарајево, за изложак „Аутомобилизам и мотоциклизам“.

Љубомир Новаковић, Београд, за изложак „Бердап“.

БАЛКАНФИЛАУ
ДЕН НА ЈУГОСЛАВИЈА
2.10.1975

Пригодни жиг и коверат »Дана Југославије«
одржаног на »Балканфили V« 2. октобра 1975.

У ванконкурској класи излаган је експонат југословенског комесара за „Балканфилу V“ Др Бранислава Новаковића „Железнице у свету“, који је у жирију заменио из здравствених разлога одсутног инж. Мирка Вернера, а у службеној класи поштанских управа један изложак репрезентовао је Заједницу југословенских ПТТ.

За време трајања „Балканфиле V“ одржан је и састанак представника поштанских управа и филателистичких организација, што представља својеврсну потврду повезаности поште и филателије. Делегацију ЗЈПТТ сачињавали су Светолик Наумовски, директор Бироа, и Андрија Миленковић, академски сликар, а као представници југословенских филателиста појавили су се Душан Главоњић, који је заменио службено одсутног председника КОФСЈ Димче Беловског, и Др Бранислав Новаковић као југословенски комесар за „Балканфилу V“.

По већ устаљеној пракси, свакој земљи — учесници био је посвећен по један дан, а посебно је одржан и дан омладинске филателије. „Дан Југославије“ свечано је обележен једним пригодним ковертом и жигом 2. октобра, на којима су, као заједнички мотив, приказани Народна скупштина у Београду и црква Александра Невског у Софији.

I filatelistička izložba - Gornji Milanovac
u čast 34. godišnjice oslobođenja grada

ФИЛАТЕЛИСТИЧКО ДРУШТВО ГОРЊИ МИЛАНОВАЦ

Горњи Милановац лежи на падинама планине Рудник, на Ибарској магистрали, удаљен 122 км. од Београда.

Некада мала шумадијска паланка, сада је израстао у модеран град са 15.000 становника. У последње време се јако развијају привредна предузећа, позната на југословенском и иностраном тржишту, на пример: ПИК „Таково“, Модна конфекција „Рудник“, Металско предузеће „Металац“, Фабрика ауто-делова „ФАД“, Индустрија боја и лакова „Звезда“, Графичко предузеће „Типопластика“, Грађевинско предузеће „Градитељ“ и остали.

У последње време јако се развија туризам јер таковски и руднички крај имају изврсне услове за то, пошто располажу са планинама, минералним изворима и мноштвом културно-историјских споменика.

Поред основне школе град има гимназију, средњу техничку (машинску) школу, школу за квалификоване раднике и школу ученика у привреди.

Од културних установа успешно ради КУД „Абрашевић“ Аматерско позориште, Народни универзитет, биоскоп и библиотека.

У току НОБ и народне револуције Горњи Милановац је одиграо значајну улогу тако да га је окупатор 1941. године спалио до темеља. Са територије општине погинуло је 842 борца, стрељано 295 жртава фашистичког терора, а 11 бораца је проглашено за народне хероје, међу којима и позната имена Драган Јевтић „Шкепо“, Света Поповић, Драгомир Дражевић, Тихомир Матијевић и остали.

На брду изнад града налази се споменик изгинулим борцима НОБ-а, споменик палим борцима и официрима Црвене армије и споменик настрадалим норвешким интернирцима.

У Горњем Милановцу активно ради филателистичко друштво „Нар. херој Тихомир Матијевић“, основано 9. децембра 1973. године, које окупља преко 30 чланова.

У његовој организацији а уз помоћ филателистичког Савеза Србије и радних и друштвено-политичких организација града, одржана је, у дане од 16—22 септембра, прва филателистичка изложба, прва изложба овакве врсте у историји града.

Изложба је организована поводом годишњице ослобођења града и 30 година победе над фашизмом.

Изложба је имала пропагандни карактер, биле су заступљене све теме марака и продаван је пригодан коверат са жигом првог дана изложбе. Коверат се може добити и даље преко дома ЈНА, где се налази седиште Друштва.

Изложба је веома успела, показало се веома велико интересовање, посетилаца је било око 2040 и одмах после изложбе Друштво је омасовљено новим члановима.

Инж. Мирослав Марковић

MISTERIJA »MALOG DRAGULJA«

Pet maraka i jedan spomen blok koji je poštanska uprava Zapadne Samoe (Samoa i Sizifo) emitovala 14. marta ove godine povodom održavanja filatelističke izložbe »Interpex 75« istovremeno obeležavaju i dvadesetogodišnjicu zagonetnog nestanka jahte »Džojita« (Joyita) na putu od Samoe do ostrva Tokelau.

Pre dvadeset godina, 3. oktobra 1955. u pet časova izjutra, dvomotorna 70-tonska jahta »Džojita« napustila je luku Apija na Zapadnoj Samoju i uputila se prema novozelandskom ostrvu Tokelau, ispraćena od strane nekolicine meštana. Ti ljudi koji su se u rano oktobarsko jutro našli na doku, bili su poslednji koji su devet putnika i šesnaet članova posade, na čijem se čelu nalazio vrsni poznavaoč Južnog mora kapetan »Dasti« Miler, videli žive. Tačno nedelju dana kasnije, 10. oktobra, kapetan aviona »Tuvalu« primetio je na otvorenom moru napuštenu jahtu i javio njen položaj vlastima u Taravi. Ubrzo je ustanovljeno da se radi o »Džojiti« koja

se iz neobjašnjivih razloga našla daleko od svog kursa, 724 km. zapadno od Samoe i 259 km. severno od ostrva Fidži.

Kada je napušteni brod dovučen u najbližu luku i ispumpan,

Danas, kada pojava nove zemlje — izdavača maraka nije više velika novost, i kada pojedine poštanske uprave bukvalno zasipaju filateliste brojnim izdanjima, sakupljači pojedinih oblasti i tema imaju previše briga oko urednog snabdevanja novitetima da bi se mogli bitnije interesovati za ono što leži iza svake marke, za njen motiv i uzrok izdavanja. Ponekad nam marke prikazuju predele, slavne ličnosti, slave svima dobro poznate događaje iz prošlosti, obeležavaju znamenite trenutke današnjice, upoznaju nas sa razvojem nauke i podsećaju na vrhunska dostignuća u oblasti umetnosti i kulture pojedinih naroda i epoha. No, ne tako retko nađemo se pred markom čiji nam motiv malo ili ništa ne govori, markom koja iza sebe ima neku istoriju, neku priču, možda neobičnu, koja nas ostavlja ravnodušnim — upravo zato što je ne poznajemo. Njima, tim malo poznatim istorijama, posvećujemo našu novu rubriku »S one strane marke«. Misterija »Malog dragulja«, koju dajemo prema podacima časopisa australske poštanske uprave Philatelic Bulletin, nije slučajno odabrana za početak.

zagonetka je postala još veća — trup nije pokazivao nikakva oštećenja, a na jahti se nisu mogli naći tragovi ili telo nijednog od dvadeset pet putnika i članova posade. Samo je u jednom ormaricu pronađeno paklo putera, dok je kompletna zaliha hrane, stvari i tovar, koji se sastojao od sedam bala zaštitne aluminijske folije, 3.300 kilograma brašna, 520 kilograma šećera, 300 kilograma ostalog tereta i 460 praznih korpi, u potpunosti nestao.

Još pre svoga nestanka »Džojita« je pobuđivala interesovanje. Naručio ju je 1931. poznati hollywoodski režiser Roland Vest za svoju ženu Jewel (Dragulj), i prema njoj dao jahti ime, meksičku reč

koja u prevodu znači »Mali dragulj«. Jahta je bila luksuzno opremljena, sa automatskim pilotom i dva dizel motora, a već 1934. prodana je Miltonu Bekonu, da bi je 1941. rekvirirala mornarica. Sve do kraja rata, uz jedan brodolom i opravku, »Mali dragulj« služio je kao patrolni brod u Perl Harburu, da bi 1946. bio prodat kao višak iz ratne rezerve. Konačno, jedan doktor iz Honolulua otkupio ga je 1952. i iznajmio kapetanu »Dasti« Mileru. Pute tri godine kapetan Miler uspešno je vodio brod na komercijalnim putovanjima po Južnom moru, sve dok ga oktobra 1955. nije zadesila zagonetna sudbina. Sudbina koja donekle podseća na slučaj broda »Mari Celesta«, koji je 1872.

pronađen potpuno napušten na Atlantiku, kako plovi pod punim jedrima. Ipak, razlika postoji, jer je tovar na »Mari Celesti« bio netaknut, a sto u trpezariji postavljen za ručak posade.

Misterija »Malog dragulja« objašnjavana je na različite načine, a umetnik E. V. Roberts, koji je kreirao marke, prihvatio je teoriju o napuštanju broda zbog jake bure. No, obzirom na nestanak celokupnog tovara ova teorija ne čini se potpuno uverljivom, kao ni ostale. O zagoneci napuštanja »Malog dragulja«, nestanku tovara i velikom udaljenju od mesta na kome je trebalo da se nalazi još nije rečena zadnja reč, a čini se da nikada neće ni biti.

M. V.

A. Петров

ГЕОРГИ ДИМИТРОВ У СИЖЕИМА БУГАРСКИХ ПОШТАНСКИХ МАРАКА

Георги Димитров — одважни борац против фашизма, истакнути функционер међународног

радничког и комунистичког покрета, вођа и учитељ бугарског народа и бугарске радничке класе омиљена је тема бугарских издавача марака и филателије. У досадашњим издањима са његовим ликом, а има их око 50, преко минијатурних уметничких дела графике одражен је скоро цео животни пут Георгија Димитрова — његова разнострана делатност као руководиоца и организатора борбе бугарских

трудбеника против буржоаске власти, као функционера међународног покрета и као руководиоца нове, слободне Бугарске.

Први пут се лик Георгија Димитрова појављује на поштанским маркама у данима жалости 1949. године, када су се бугарски трудбеници и светско радништво опраштали од свог верног сина, храброг друга и учитеља. То је такозвана „Серија жалости“. Она се састоји од две марке — 4 лева и 20 лева. На њима се види спокојно и одлучно лице Димитрова на фону развијених застава и лорове гранчице — симбола непролазне славе. Колектив уметника и графичара, који су имали за задатак да израде марке за само 2—3 дана, постарао се да представи лик Георгија Димитрова онаквим, каквим га је запамтио народ.

Нарочито је интересантна друга серија поштанских марака посвећена Георгију Димитрову,

позната под називом „Годину дана без Георгија Димитрова“. Издата је 1950. године, а садржи десет марака. Она приказује Георгија Димитрова у разним периодима његовог живота, као и његову разнострану делатност као револуционара.

Остале серије су следеће: „70 година од рођења Георгија Димитрова“ од 3 марке, издата 1952. године; „Пет година без Георгија Димитрова“ — две марке, 1954. године; „75 година од рођења Георгија Димитрова — једна марка на којој лик Димитрова подсећа на 1933., годину Лајпцишког процеса, а марка је издата 1957. године; „80 година од рођења Димитрова“ — две марке са барелефом Димитрова, 1966. године.

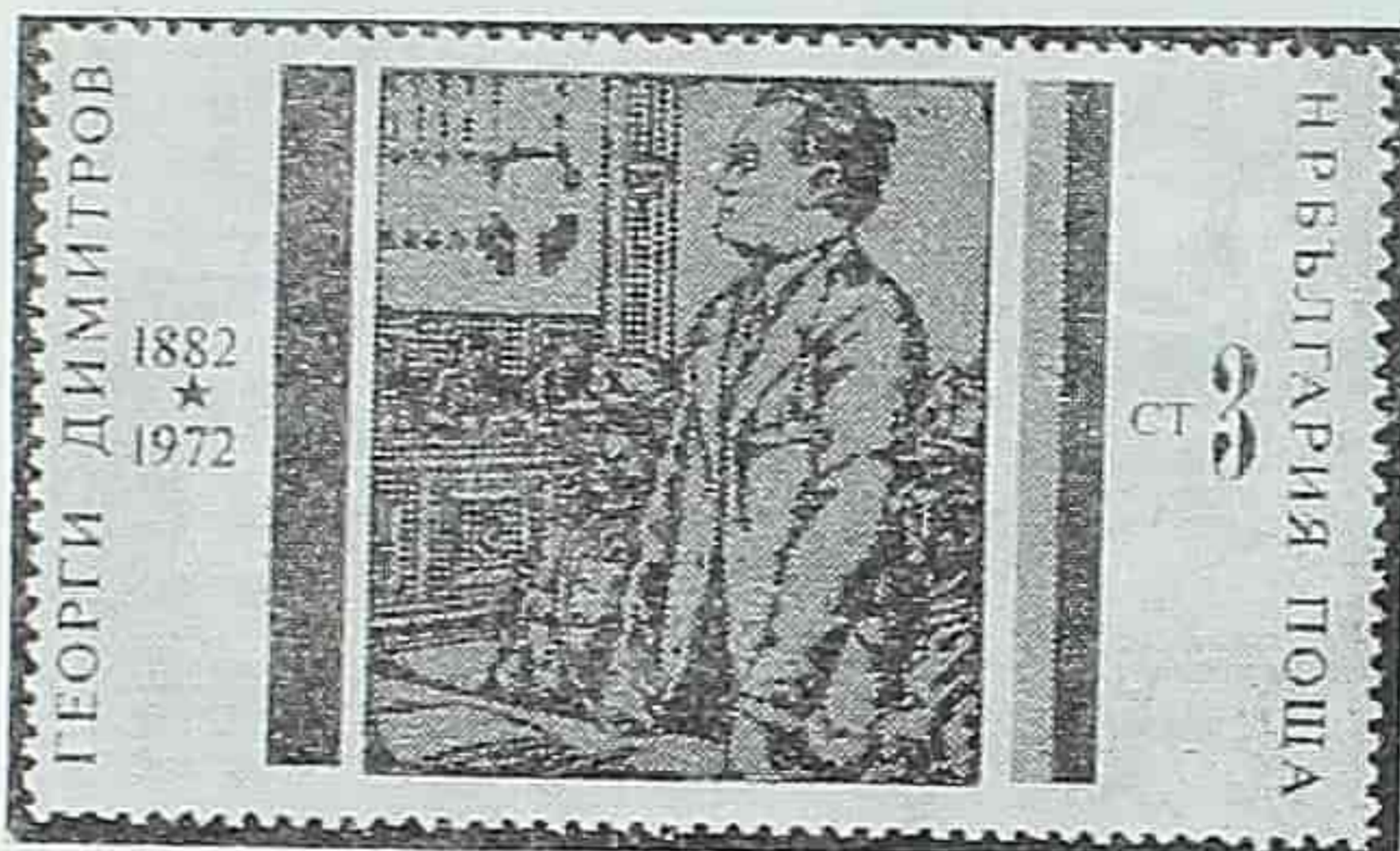
Последња серија „90 година од рођења Георгија Димитрова“, издата 1972. године са десет марака и једним блоком. То је богата и интересантна серија, која представља праву биографију Георгија Димитрова. Она нам приказује Димитрова као штампарског радника, као руководиоца Септембарског устанка 1923. године, на Лајпцишком процесу, као истакнутог функционера међународног радничког и кому-

нистичког покрета, као вођу и учитеља бугарског народа, Георгија Димитрова са омладином, Георгија Димитрова са пионирима, Маузолеј у Софији и две марке по 80 стотинки са његовим ликом од којих је једна без зубаца. На блоку, такође у вредности од 80 стотинки, са ликом

Георгија Димитрова, читају се његове речи.

Осим тих 30 марака са ликом Георгија Димитрова издато је још 19 поштанских марака укључених у разне бугарске серије посвећене значајним догађајима у

животу бугарског народа и његове социјалистичке домовине. Нарочито интересантна је међу њима марка од 20 лева из серије „Хероји — антифашисти“ и серија од две марке „20 година међународне федерације бораца покрета отпора“... Сиже тих марака са ликом Георгија Димитрова издатих 1971. године је фотомонтажни плакат Џона Харфилда (псеудоним немачког комунисте Хелмута Френца) „Судија и оптужени“, који је штампан за време Лајпцишког процеса и приказује сву величину и снагу Георгија Димитрова као разобличаваоца фашизма.

Марке са ликом Георгија Димитрова издаване су и у другим земљама.

1950. године је у Совјетском савезу издата серија од две марке у вредности од 40 копејки и 1 рубље. 1962. године је у Немачкој демократској републици издата серија од две марке са вредностима 5 и 20 пфенинга.

Поводом деведесетогодишњице рођења Георгија Димитрова пригодне марке су издате у СССР, Немачкој Демократској Републици, Демократској Републици Вијетнаму, Мађарској и Гвинеји. Тиме је тема Георгија Димитрова знатно проширена и обогаћена.

НОВЕ ЈУГОСЛОВЕНСКЕ МАРКЕ

Конференција о европској безбедности и сарадњи

У част Конференције о европској безбедности и сарадњи, која је ове године у Хелсинкију окупила највише представнике из тридесет и пет европских земаља, Канаде и САД, Заједница југословенских ПТТ пустила је у продају 10. октобра две пригодне марке од 3,20 и 8,00 динара у тиражу од 1.250.000 односно 750.000 комада.

Мотив на обе марке је идентичан и састоји се од речи „ЕВРОПА“ са стилизованом сликом голуба као симбола мира и сарадње. Ликовно решење и графичку обраду марке дао је академски сликар из Београда Андрија Миленковић, а у табацима од 9 примерака, техничком четворобојног офсета штампао их је Завод за израду новчаница у Београду.

Истога дана пуштен је у продају и један коверат првог дана по цени од 2,50 динара.

Стогодишњица Црвеног крста у Југославији

Прво друштво Црвеног крста на територији Југославије основано је 1875. године на Цетињу, да би већ фебруара 1876. било основано и Српско друштво Црвеног крста. Убрзо потом, друштва Црвеног крста оснивају се и у другим југословенским земљама.

Поводом прославе стогодишњице Црвеног крста у Југославији, Заједница југословенских ПТТ пустила је у продају 1. новембра две пригодне поштанске марке од 1,20 и 8,00 динара у тиражу од 1.050.000 односно 250.000 комада.

На првој вредности приказана је јубиларна ознака „100“, знак Црвеног крста и контуре Југославија, а на другој је на симболичан начин репрезентована делатност ове хуманитарне организације.

Уметничку и графичку обраду марака дао је академски сликар из Београда Андрија Миленковић, а у табацима од 9 марака, техничком четворобојног офсета, штампала их је VEB Deutsche Wertpapier Druckerei из Лајпцига, ДР Немачка.

Истога дана пуштен је у промет и пригодни коверат првог дана по цени од 2,50 динара.

Социјално сликарство за Дан Републике

У част прославе Дана Републике, настављајући више година дугу праксу, Заједница југословенских ПТТ пустиће у промет 28.

новембра серију пригодних марака на тему „Уметност у Југославији кроз векове“, са репродукцијама радова на социјалне теме наших сликара XX века. На маркама су репродуковани:

- 1,20 дин. — „Народна кујна бр. 4“ Борба Андерејевића-Куна (2,000.000)
- 2,10 дин. — „Пред вратима“ Винка Грдана (1,500.000 комада)
- 3,20 дин. — „Пијана кочија“ Маријана Детонија (1,000.000 комада)
- 5,00 дин. — „Ужина“ Тоне Краља (1,00.000 комада)
- 6,00 дин. — „Долап“ Лазара Личеноског (775.000 комада)
- 8,00 дин. — „Јустиција“ Крсте Хегедушића (225.000 комада)

Избор мотива извршио је др Лазар Трифуновић, професор Универзитета у Београду, а припремио их је за штампу академски сликар из Београда Андрија Миленковић.

У табацима од девет примерака, техником вишебојне хелио-гравуре, штампала их је енглеска фирма »Harrison & Sons, London«.

Истога дана биће пуштена у продају и 3 коверта првог дана по цени од 2,50 динара по комаду.

Европска година заштите архитектонског наслеђа

Још једно, а надајмо се и последње, издање на тематику „Европа“ ЗЈПТТ ће пустити у оптицај на дан 10. децембра 1975. Реч је о три вредности које ће бити емитоване у оквиру међународног покрета заштите европских споменика архитектуре, и на којима ће бити приказани:

- 1,20 дин. — Диоклецијанова палата у Сплиту (1,000.000 комада)
- 3,20 дин. — Кућа у Охриду (1,000.000 комада)
- 8,00 дин. — Манастир Грачаница (500.000 комада)

На свакој вредности биће, осим тога, приказан још и амблем Европске године заштите споменика архитектуре. Марке су приредили за штампу академски сликари из Београда Андрија Миленковић и Душан Лучић, а подаци о граверу нису нам познати.

У табацима од девет примерака, техником једнобојне линијске гравуре, марке је штампао Завод за израду новчаница у Београду.

Истога дана биће пуштен у продају и један пригодни коверат првог дана по цени од 2,50 динара.

JUGOSLOVENSKE MARKE U NAREDNOJ GODINI

Od Biroa za poštanske marke i izdavačku delatnost ZJPTT nedavno smo primili zvanični nacrt emisionog plana za 1976. godinu, koji se, izuzev po određenim datumima puštanja u promet ne razlikuje bitno od onoga što smo objavili u Filatelisti br. 157. Pa ipak, da vas podsetimo da će naredne godine biti emitovano 14 izdanja pogodnih maraka sa ukupno 36 vrednosti nominale od 141,90 dinara.

Interesantno je napomenuti da u program nisu uvedene doplatne marke Crvenog krsta, Olimpijske nedelje i Nedelje solidarnosti.

Osim navedenih pogodnih, predviđa se da bude emitovano još 14 redovnih poštanskih maraka ukupne nominale od 15,30 dinara.

Sve prigodne marke biće štampane u tabačićima od devet primera, izuzev izdanja za Dan mladosti i Muzejskih eksponata, čiji će tabaci sadržavati po 50 maraka.

Datum	Naziv izdanja	kom.	din.
4. II	Zimska olimpijada — Insbruk	2	11,20
14. II	Stogodišnjica »Crvenog barjaka«	1	1,20
23. II	150-godišnjica rođenja S. Miletića	1	1,20
31. III	Stogodišnjica rođenja Bore Stankovića	1	1,20
26. IV	Evropa — cept	2	11,20
10. V	Stogodišnjica rođenja Ivana Cankara	1	1,20
15. V	Pruga Beograd — Bar	2	7,20
25. V	Dan mladosti — Fauna	6	25,50
29. V	Stogodišnjica rođenja Vladimira Nazora	1	1,20
16. VI	Stogodišnjica oslobodilačkih ratova	1	1,20
22. VI	Muzejski eksponati — posude za vodu	6	25,50
17. VII	XXI olimpijske igre — Montreal	4	17,40
2. X	Radost Evrope	2	11,20
29. XI	Umetnost — istorijski motivi	6	25,50
Ukupno		36	141,90

Zvonko Zrnčić

NEKO SE, IPAK, OKORISTIO

U dva navrata *PTT Vjesnik* koji izdaje Zajednica jugoslovenskih pošta, telegrafa i telefona u Beogradu (broj 356 i 358) u rubrici *Izlog maraka* a pod naslovima *Aktuelnosti* upozna je nas, da je emisiona politika ZJPTT bila ispravna tj. da su tiraži koji su se barem zadnjih godina (deset zadnjih) koristili, zadovoljavali tržište! To se sada nakon pretplate može sa sigurnošću utvrditi, jer sa 100.000 serija podmireni su svi pretplatnici.

Time je, piše dipl. inž. Pavle Šegula »filatelistički rat — završen«. U redu, neka bude tako, pomisliće svaki amaterski filatelista, jer njegovih desetak serija (mislim na one koji uzimaju blok od 9 maraka i jednu posebno) je obezbeđeno. A što je bilo prije? Kako to da su u nekim republikama jedva uspijevali za svoje članove osigurati *dvije* serije? Prisjetimo se 1969. godine i I izdanja prigodnih maraka CEPT-a čiji tiraž je imao 650.000 serija, pa 1970. prigodnih maraka za zaštitu prirode u tiražu od 270.000 kompletnih serija, koje su jednostavno planule na filatelističkom tržištu. Kuda je otišlo 500.000 serija CEPT-a i 170.000 zaštite prirode? Da situacija bude još sumnjivija, te dvije serije dosta visoko kotiraju i u našem Katalogu jugoslovenskih maraka, prva 100,00 dinara, druga 120,00!

Sadašnji razvoj samoupravnog društva, ne bi trebao dozvoliti samovoljno upravljanje ni u našoj filateliji. Uvid u rad svake organizacije (privredne i neprivredne) imperativ je koji se već dugo nameće i u praksi sprovodi. Nadamo se, da će Koordinacioni odbor filatelističkih saveza Jugoslavije uspjeti da sa svojim delegatima uđe u neke komisije ili odbore za izdavačku djelatnost, kreativnost i tiraž kod Zajednice JPTT, jer jedino udruženim snagama (a obostrani je interes) riješićemo mnoga pitanja i probleme, jer do početka pretplate na naše marke, *neko se, ipak, okoristio!*

Privredio za štampu:
Miodrag R. Vuković,
Beograd

Stručna recenzija:
grupa saradnika iz Zagreba,
Novog Sada i Beograda

IZDANJA AUSTRIJSKE POŠTANSKE UPRAVE ZA SLOVENIJU, DALMACIJU I ISTRU

ZATVORENE DOPISNICE

Zu öffnen durch Abheben
Si apre staccando
Otvora se tako, što se

Karten-Brief.

Biglietto postale. — Karta-listovnica.

An
A — P. N.

1886., juni. Prvo izdanje zatvorenih dopisnica za mesni i međumesni (unutrašnji) saobraćaj, vrednosna oznaka sa motivom državnog grba sa brojkom na štitu; dvo— i trojezični natpisi, sa napomenom o jeziku u zagradi, bez reči »deutsch«; zupčanje linijsko 9 1/2, 11 11 1/2, 12 i 13 ili češljasto 11 i 11 1/2; na poleđini napomena o slanju karte van mesta (za 3 kr.) odnosno van zemlje (za 5 kr.), nemački natpis »Karten-Brief« u gotiziranim slovima sa velikim »K« i »B«.

	I linijsko		II češljasto	
1) 3 kr., zelena (Slov.)				
a) karton svetlozeleni	15.—	10.—	?	
b) karton tamnozelen	25.—	15.—	20.—	12.—
c) karton svetloplav	30.—	18.—	?	
2) 3 kr., zelena (Ital. — Illyr.)				
a) karton svetlozelen	15.—	12.—	40.—	20.—
b) karton tamnozelen	20.—	15.—	?	
3) 3 kr., zelena (Ital.)				
a) karton svetlozelen.	10.—	8.—	20.—	15.—
b) karton tamnozelen	15.—	12.—	30.—	20.—
c) karton svetloplav	15.—	12.—	30.—	20.—
A. sa napomenom karte od 5 kr. na poleđini — —				
4) 5 kr., crvena (Slov.)				
a) karton tamnosiv	10.—	8.—	?	
b) karton svetlosiv	15.—	10.—	18.—	12.—
5) kr., crvena (Ital. — Illyr.), t. siv.	15.—	10.—	?	
6) 5 kr., crvena (Ital.)				
a) karton tamnosiv	10.—	10.—	20.—	15.—
b) karton svetlosiv	10.—	10.—	15.—	12.—

Zupčanje linijsko 9½ poznato je samo kod br. 6, a 13 kod br. 4—6.

Usled višestruko ponavljanog štampanja ovih karata, poznate su razlike u rasporedu pojedinih elemenata sloga. Kod br. 3 reč »An« stoji udaljena od slova »K« 8—13 mm., a kod br. 6 je udaljena 11—16 mm. Napomena o jeziku različito udaljena od okvira, natpis u orlu u dve veličine.

Važile do 30. juna 1891.

Zu öffnen durch An
Ta listek se odpre s k

Karten-Brief.

Zalepka.

1890., 1. septembar. Zatvorene dopisnice za mesni i međumesni (unutrašnji) saobraćaj; vrednosna oznaka sa likom Franca Jozefa u luku vrata; karton zelenkast do plavičast (br. 7—9) odnosno svetlo do blekosiv (10—12); zupčanje linijsko 9, 11 i 12, ili češljasto 11; ostale kao kod prethodnog izdanja zatvorenih dopisnica.

	I linijsko		II češljasto	
7) 3 kr., zelena (Slov.)	20.—	10.—	18.—	8.—
8) 3 kr., zelena (Ital. — Illyr.)	25.—	15.—	15.—	15.—
9) 3 kr., zelena (Ital.)	12.—	10.—	15.—	12.—
10) 5 kr., crvena (Slov.)	15.—	8.—	12.—	8.—
11) 5 kr., crvena (Ital. — Illyr.)	15.—	10.—	18.—	12.—
12) 5 kr., crvena (Ital.)	10.—	10.—	10.—	10.—

Usled višestruko ponavljanih štampanja ovih karata poznate su znatne razlike u nijansama boja, kao i u rasporedu pojedinih elemenata sloga. Osnovni tipovi kod pojedinih karata su:

br. 7 — Reč »in« ispred adresne crte nalazi se a) levo ispod Z u »Zalepka«; b) ispod slova »a«, i c) ispod slova »l« (Samo češljasto zupčanje).

br. 8 — Vrh slova »A« u »An« udaljen je od leve ivice slova »B« a) 2 mm (samo linijsko); b) 4,5 mm. (oba zupčanja); c) 6 mm. (samo linijsko), i d) ispod slova »B« (samo češljasto).

br. 9 — Reč »An« udaljena je od slova »K« a) 9,5 mm; b) 11,5 mm.; c) 14 mm., i d) 16 mm.

br. 10 — kao kod br. 7

br. 11 — Vrh slova »A« nalazi se a) ispod slova »B« u »Brief«; b) ispod slova »i«; c) 2,5 — 3 mm ispred »B«, i d) 5,5 mm. ispred »B«

br. 12 — Reč »An« udaljen je od slova »K« a) 9 mm.; b) 11 mm.; c) 13 mm.; d) 14,5 mm.; e) isto samo na poledini »in« umesto »n«; f) 16 mm.

Not to be reprinted without author's permission.
Zabranjeno preštampavanje bez odobrenja autora

1898—99. Zatvorene dopisnice za mesni i međumesni (unutrašnji) saobraćaj nemački natpis »Karten-Brief« sa manjim slovima »K« i »B«, nešto izmenjenog oblika; napomena o jeziku u zagradi, sa dodatom reči »deutsch«; tekst na drugom jeziku složen većim slovima; zupčane linijsko 10 ili 11.

Zu öffnen durch Abheben
St. ohne Stempel

Karten-Brief.
Biglietto postale.

	I zupč. 10	II zupč. 11
13) 3 kr., zelena (Deutsch. — Slov.) . . .	20.— 15.—	20.— 15.—
14) 3 kr., zelena (Deutsch. — Ital. — Illyr.)	20.— 15.—	20.— 15.—
15) 3 kr., zelena (Deutsch. — Ital.) . . .	20.— 12.—	20.— 12.—
16) 5 kr., crvena (Deutsch. — Slov.) . . .	20.— 15.—	20.— 15.—
17) 5 kr., crvena (Deutsch. — Ital. — — Illyr.)	20.— 15.—	20.— 15.—
18) 5 kr., crvena (Deutsch. — Ital.) . . .	20.— 12.—	20.— 12.—

Sva izdanja zatvorenih dopisnica iz kasnijeg perioda štampana su bez teksta, za jedinstvenu upotrebu na celoj teritoriji Austrije, te se ne može govoriti o posebnim emisijama za naše krajeve.

DOPISNE KARTE

Prva izdanja dopisnih karata austrijske poštanske uprave imala su dvostruki ukrasni okvir oko karte, pri čemu se unutrašnji okvir sastojao od niza tačaka i uspravnih rombova. U zavisnosti od rasporeda tačaka i rombova u uglovima okvira, razlikuju se sledeći tipovi okvira kod karata emitovanih za upotrebu u našim zemljama:

Tip a. 	Tip b. 	Tip c. 	Tip d. 	Tip e. 	Tip f.
Tip g. 	Tip h. 	Tip i. 	Tip j. 	Tip k. 	Tip l.

U katalogizaciji karata, ovi tipovi biće označeni samo odgovarajućim slovom.

1871., juli. Prvo izdanje dvojezičnih karata; vrednosna oznaka sa likom Franca Jozefa kao kod odgovarajućeg izdanja franko maraka; na adresnoj strani reč »Adresse«, na poleđini štampano mesto za datum sa oznakom godine na levoj strani »187...«; bez napomene o jeziku dole desno.

1) 2 kr., žuta, tekst slovenački »Listnica«	80.—	15.—
2) 2 kr., žuta, tekst italijanski »Carta di corrispon- denza«	50.—	12.—

Iza oznake godine na poleđini ima sedam ili osam tačaka.

1871., novembar. Isto, samo je mesto za datum sa godinom štampano na desnoj strani.

3) 2 kr., žuta, tekst slovenački	60.—	15.—
4) 2 kr., žuta, tekst italijanski	50.—	12.—

1872. Kao prethodno izdanje (sa datumom), samo sa naznakom jezika »(Illyr.)«

5) 2 kr., žuta (Illyr.)		
a) okvir tipa a	—	—
b) okvir tipa b	—	—

1872. Kao prethodna izdanja, samo bez mesta za datum i bez oznake jezika.

6) 2 kr., žuta, tekst slovenački		
a) okvir tipa c	75.—	20.—
b) okvir tipa d	80.—	25.—

1872., oktobar. Isto, samo sa naznakom jezika dole desno, u zagradama.

7) 2 kr., žuta (Slov.)		
a) okvir tipa d	40.—	12.—
A. isto, samo sa greškom »(Slav.)« umesto »(slov)«.	100.—	150.—
b) okvir tipa e	30.—	10.—
c) okvir tipa f	30.—	10.—
d) okvir tipa g	30.—	10.—

8) 2 kr., žuta (Illyr.)		
a) okvir tipa b	—	—
b) okvir tipa h	—	—
c) okvir tipa i	—	—
9) 2 kr., žuta (Ital.)		
a) okvir tipa g	35.—	18.—
b) okvir tipa j	35.—	15.—
A. isto, samo naznaka jezika bez zagrada »Ital«.	100.—	30.—
c) okvir tipa k	30.—	15.—
d) okvir tipa l	35.—	18.—

Kod ovog, kao i kod prethodnog, izdanja postoje primetne razlike u nijansi boje štampe, kartonu i u rasporedu pojedinih elemenata sloga.

Novotisak

Novotisak ovih karata štampan je 1889. na crvenkastožučkastom glatkom kartonu (I), a 1892. na žučkastom, izrazito rapavom kartonu (II).

	I 1889.	II 1892.
N 7) 2 kr., žuta (Slov.)	40.—	10.—
N 8) 2 kr., žuta (Illyr.)	40.—	10.—
N 9) 2 kr., žuta (Ital.)	40.—	10.—

Tipovi okvira razlikuju se od originala. Kod slovenačkog i italijanskog teksta su isti, sa po jednom tačkom sa svake strane ugaonog romba u sva četiri ugla, dok kod hrvatskog teksta u donjem desnom uglu ima dve tačke na levoj strani od ugaonog romba.

Štampano je po 500 primeraka 1889. godine, a po 10.000 primeraka 1892. godine.

CORRESPONDENZ-KARTE.

KARTA DOPISNICA

1876—82. Dopisne karte za unutrašnji saobraćaj, proste i sa plaćenim odgovorom; vrednosna oznaka kao kod prethodnog izdanja, samo bez okvira oko karte; reč »An« ispred adresne linije mala (1876.) ili velika (1878—9.); karton svetlo, tamno ili crvenkastožučkast, gladak ili rapav.

	I malo »An«	II veliko »An«
10) 2 kr., crvenosmeđa, (Slov.)	25.— 10.—	10.— 7.—
11) 2 kr., crvenosmeđa (Illyr.)		60.— 30.—
12) 2 kr., crvenosmeđa (Ital.)	15.— 7.—	8.— 5.—
13) 2 + 2 kr., crvenosmeđa (Slov.)		40.—
a) uputna karta		15.— 20.—
b) karta za odgovor		15.— 20.—

14) 2 + kr., crvenosmeđa (Illyr.)	60.—	
a) uputna karta	20.—	30.—
b) karta za odgovor.	20.—	30.—
15) 2 + 2 kr., crvenosmeđa (Ital.)	25.—	
a) uputna karta.	8.—	12.—
b) karta za odgovor.	8.—	12.—

Poznati su naknadno žigosani primerci karata sa odgovorom. Postoje brojne razlike u pogledu rastojanja pojedinih elemenata sloga (grb—vrednosna oznaka, grb—adresne linije, itd.).
Važile do 31. oktobra 1883. godine.

Novotisak

Novotisak karta br. 11, 12 i 13 štampan je 1892. godine, a od originala se razlikuje sledećim detaljima: karta sa hrvatskim tekstom (N 11) ima malo umesto veliko »An«; karta sa italijanskim tekstom ima adresne linije duge 53 umesto 55 m., a karta sa odgovorom sa slovenačkim tekstom ima rastojanje između linija 29 umesto 30—31 mm.

N 11) 2 kr., crvenosmeđa (Illyr.) (10.300 kom.)	20.—
N 12) 2 kr., crvenosmeđa (Ital.) (10.300 kom.)	20.—
N 13) 2 + 2 kr., crvenosmeđa (Slov.) (15.500 kom.)	30.—

Poznati su uslužno poništeni komadi.

Correspondenz - Karte.

Dopisnica.

An }
Na }

1883. Dopisne karte za unutrašnji saobraćaj, proste i sa plaćenim odgovorom; vrednosna oznaka sa motivom brojke na štitu grba; nemački tekst »Korrespondenz-Karte« sa kratkim slovom »s«; bez okvira oko karte.

16) 2 kr., smeđa (Slov.)	12.—	5.—
17) 2 kr., smeđa (Illyr.)	15.—	25.—
18) 2 kr., smeđa (Ital.)	10.—	5.—
a) naznaka jezika bez zagrada »Ital«	20.—	10.—
19) 2 + 2 kr., smeđa (Slov.)		
A. reč »An« počinje 5 mm. iza levog kraja adresne linije.	30.—	
a) uputna karta.	10.—	20.—
b) karta za odgovor.	10.—	20.—
B. »An« počinje 1 mm. iza levog kraja adresne linije.	40.—	
a) uputna karta.	15.—	25.—
b) karta za odgovor.	15.—	25.—

19) I sa greškom u 2. redu napomene »određena« umesto »določena« na uputnoj karti (hrvatski umesto slov.).	100.—	
a) samo uputna karta.	40.—	40.—
20) 2 + 2 kr., smeđa (Illyr.).	40.—	
a) uputna karta.	15.—	20.—
b) karta za odgovor.	15.—	20.—
21) 2 + 2 kr., smeđa (Ital.).	25.—	
a) uputna karta.	8.—	12.—
b) karta za odgovor.	8.—	12.—

Novotisak

Novotisak ovog izdanja štampan je 1892. godine, a od originala se razlikuje po tome što su mu adresne linije gusto umesto retko tačkaste (original ima u adresnim linijama po 23 tačke na svaka 2 cm).

N 16) 2 kr., smeđa (Slov.) (10.000 kom.).	20.—
N 17) 2 kr., smeđa (Illyr.) (10.000 kom.).	20.—
N 18) 2 kr., smeđa (Ital.) (10.000 kom.).	20.—

1890. Kao prethodno izdanje, samo sa ukrasnim okvirom oko karte.

22) 2 kr., smeđa (Slov.).	15.—	30.—
23) 2 kr., smeđa (Illyr.).	15.—	50.—
24) 2 kr., smeđa (Ital.).	10.—	120.—

Cena za upotrebljenu kartu br. 24 odnosi se samo na primerke upotrebljene na području direkcije Trst koje se danas nalazi u sastavu Jugoslavije.

Novotisak

U novotisku je 1892. godine od ovog izdanja štampana samo karta sa italijanskim tekstom, koja se od originala razlikuje po tome što je tačka na slovu »i« u reči »in« udaljena od završne tačke iza reči »Karte«. u natpisu 50 mm. umesto 58—59 mm.

N 24) 2 kr. smeđa (Ital.) (10.400 kom.).	20.—
--	------

Karte sa vrednosnom oznakom sa motivom grba važile su do 30. juna 1891. godine.

1890., 1. septembar — 1892., juli Dopisne karte za unutrašnji saobraćaj, proste i sa plaćenim odgovorom; vrednosna oznaka sa likom Franca Jozefa u okviru vrata; natpis »Correspondenz-Karte« sa kratkim »s«; ukrasni okvir oko karte dimenzija 129 × 80 mm. (1. VII 1890.), 127 × 79 mm. (mart 1891.) ili 125 × 78 mm. (juli 1892.)

	I 129 × 80		II 127 × 79		II 125 × 78	
25) 2 kr., smeđa (Slov.).	20.—	8.—	18.—	6.—	15.—	5.—
26) 2 kr., smeđa (Illyr.).	25.—	10.—	20.—	8.—	18.—	7.—
27) 2 kr., smeđa (Ital.).	15.—	5.—	12.—	6.—	10.—	5.—
28) 2 + 2 kr., smeđa (Slov.).	30.—		40.—		25.—	
a) uputna karta.	10.—	20.—	15.—	25.—	8.—	15.—
b) karta za odgovor.	10.—	20.—	15.—	25.—	8.—	15.—
29) 2 + 2 kr., smeđa (Illyr.).	50.—		60.—		50.—	
a) uputna karta.	18.—	30.—	20.—	35.—	18.—	30.—
b) karta za odgovor	18.—	30.—	20.—	35.—	18.—	30.—
29F) isto, sa greškom »dogovor« umesto »odgovor«.	65.—		80.—		70.—	
b) karta za odgovor.	25.—	40.—	30.—	50.—	25.—	45.—
30) 2 + 2 kr., smeđa (Ital.).	20.—		20.—		20.—	
a) uputna karta.	7.—	10.—	7.—	10.—	7.—	10.—
b) karta za odgovor.	7.—	10.—	7.—	10.—	7.—	10.—

Postoje brojne razlike u dužini i međusobnom položaju pojedinih elemenata sloga. Kao posebni tipovi ističu se:

- A. reč »An« počinje 2 mm. desno od vertikalne napomene;
- B. reč »An« počinje tačno iznad vertikalne napomene.

Oba ova tipa poznata su kod karata br. 25 i 27. Kod karata sa hrvatskim tekstom (br. 26) nema reči »An«.

Karte sa plaćenim odgovorom br. 28 i 30 imaju osim ovih tipova još i dve varijante, i to:

- a. 4. adresna linija u visini početka drugog reda napomene;
- b. 4. adresna linija u visini početka prvog reda napomene.

Tip	A	B	a	b	Aa	Ab	Ba	Bb
br. 25	+	+						
br. 26								
br. 27	+	+						
br. 28					+			+
br. 29			+	+				
br. 30					+	+	+	+

1897. Kao prethodno izdanje, samo je slovo »s« u »Correspondenz« dugo; nemački natpis veći, sa ukrašenim početnim slovima »C« i »K«.

31) 2 kr., smeđa (Slov.)	50.—	10.—
32) 2 kr., smeđa (Illir.)	70.—	75.—
33) 2 kr., smeđa (Ital.)	40.—	8.—
34) 2 + 2 kr., smeđa (Slov.)	60.—	
a) uputna karta.	20.—	30.—
b) karta za odgovor.	20.—	30.—
35) 2 + 2 kr., smeđa (Ital.)	50.—	
a) uputna karta.	18.—	25.—
b) karta za odgovor.	18.—	25.—

U ovom izdanju bila je pripremljena i karta sa hrvatskim tekstom, ali nije puštena u promet.

I) 2 + 2 kr., smeđa (Illir.) . . . . . —

1898. Kao prethodno izdanje, samo natpisi trojezični.

36) 2 kr., smeđa (Deutsch — Illir. — Ital.)	25.—	15.—
37) 2 + 2 kr., smeđa (Deutsch — Illir. — Ital.)	50.—	
a) uputna karta.	18.—	50.—
b) karta za odgovor.	18.—	50.—

Correspondenz-Karte.

Dopisnica.

Cartolina di corrispondenza.

An }
Al }

1897. Kao prethodno izdanje, samo nemački natpis »Correspondenz — Karte« manji, početna slova »C« i »K« nisu ukrašena; natpisi dvo — i trojezični.

38) 2 kr., smeđa (Deutsch—Slov.).	. . . . .	15.—	8.—
39) 2 kr., smeđa (Deutsch—Illir.—Ital.).	. . . . .	25.—	15.—
40) 2 kr., smeđa (Deutsch—Ital.).	. . . . .	10.—	5.—
41) 2 + 2 kr., smeđa (Deutsch—Slov.).	. . . . .	30.—	
a) uputna karta.	. . . . .	10.—	15.—
b) karta za odgovor.	. . . . .	10.—	15.—
42) 2 + 2 kr., smeđa (Deutsch—Illir.—Ital.).	. . . . .	60.—	
a) uputna karta.	. . . . .	20.—	30.—
b) karta za odgovor.	. . . . .	20.—	30.—
43) 2 + 2 kr., smeđa (Deutsch—Ital.).	. . . . .	25.—	
a) uputna karta.	. . . . .	8.—	12.—
b) karta za odgovor.	. . . . .	8.—	12.—

Karte br. 25 — 43 važile do 31. marta 1900.

promena valute: 1 Kruna = 100 helera (= 50 kr.)

Correspondenz-Karte

Dopisnica

An }
Zu }

1900., 1. januar. Dopisne karte za unutrašnji saobraćaj, proste i sa plaćenim odgovorom; vrednosna oznaka sa nacrtom kao kod prethodnog izdanja, samo je vrednost data u helerima; natpisi dvo — i trojezični.

44) 5 hel., tamnozeleno (Deutsch—Slov.)			
a) »An« počinje 2 mm. desno od vertikalne napomene.	. . . . .	20.—	10.—
b) »An« počinje tačno iznad vertikalne napomene.	. . . . .	8.—	5.—

45) 5 hel., tamnozelená (Deutsch—Illir.—Ital.).	15.—	8.—
46) 5 hel., tamnozelená (Deutsch—Ital.).	6.—	5.—
47) 5 + 5 hel., tamnozelená (Deutsch—Slov.).	25.—	
a) uputná karta.	8.—	15.—
b) karta za odgovor.	8.—	15.—
48) 5 + 5 hel., tamnozelená (Deutsch—Illir.—Ital.).	40.—	
a) uputná karta.	15.—	25.—
b) karta za odgovor.	15.—	25.—
49) 5 + 5 hel., tamnozelená (Deutsch—Ital.).	20.—	
a) uputná karta.	7.—	12.—
b) karta za odgovor.	7.—	12.—

Prema dužini i položaju napomene, kod karata br. 47 i 49 mogu se razlikovati dve varijante.

Ab sender
Pošiljač
Mittente

Korrespondenz-Karte
Dopisnica
Cartolina di corrispondenza

1904—06. Kao prethodno izdanje, samo bez okvira i sa mestom za adresu pošiljaoca u kosom položaju u levom gornjem uglu.

50) 5 hel., tamnozelená (Deutsch—Slov.).	8.—	3.—
51) 5 hel., tamnozelená (Deutsch—Illir.—Ital.).	10.—	5.—
52) 5 hel., tamnozelená (Deutsch—Ital.).	6.—	4.—
53) 5 + 5 hel., tamnozelená (Deutsch—Slov.).	20.—	
a) uputná karta.	7.—	15.—
b) karta za odgovor.	7.—	15.—
54) 5 + 5 hel., tamnozelená (Deutsch—Illir.—Ital.).	30.—	
a) uputná karta.	10.—	20.—
b) karta za odgovor.	10.—	20.—
55) 5 + 5 hel., tamnozelená (Deutsch—Ital.).	15.—	
a) uputná karta.	5.—	8.—
b) karta za odgovor.	5.—	8.—

1906. Kao prethodno izdanje, samo boja promenjena u žućkastozielenu.

56) 5 hel., žućkastozielena (Deutsch—Slov.).	8.—	3.—
57) 5 hel., žućkastozielena (Deutsch—Illir.—Ital.).	10.—	5.—
58) 5 hel., žućkastozielena (Deutsch—Ital.).	6.—	3.—
59) 5 + 5 hel., žućkastozielena (Deutsch—Slov.).	15.—	
a) uputná karta.	5.—	8.—
b) karta za odgovor.	5.—	8.—
60) 5 + 5 hel., žućkastozielena (Deutsch—Illir.—Ital.).	15.—	
a) uputná karta.	5.—	10.—
b) karta za odgovor.	5.—	10.—
61) 5 + 5 hel., žućkastozielena (Deutsch—Ital.).	12.—	
a) uputná karta.	4.—	8.—
b) karta za odgovor.	4.—	8.—

U okviru priprema za predviđeno povišenje poštarine, izrađeni su eseji dopisnih karata od 6 i 6 + 6 hel. u narandžastoj boji:

- II 6 hel., narandžasta (Deutsch—Slov.)
- III 6 hel., narandžasta (Deutsch—Illir.—Ital.)
- IV 6 hel., narandžasta (Deutsch—Ital.)
- V 6 + 6 hel., narandžasta (Deutsch—Slov.)
- VI 6 + 6 hel., narandžasta (Deutsch—Illir.—Ital.)
- VII 6 + 6 hel., narandžasta (Deutsch—Ital.)

*
**

Ab sender: — Mittente:

Korrespondenz-Karte
Cartolina di corrispondenza

1907. Dopisne karte za unutrašnji saobraćaj, proste i sa plaćenim odgovorom; vrednosna oznaka kao kod prethodnog izdanja; adresni deo karte podeljen vertikalnom crtom na adresni deo i deo za pisanje; mesto za adresu pošiljaoca u horizontalnom položaju gore levo; ime jezika promenjeno od »Illirisch« na »serbokroatisch« (sk.); oznake jezika date skraćeno, samo početnim slovima.

62) 5 hel., žućkastozielena (d. s.)	7.—	3.—
63) 5 hel., žućkastozielena (d. sk. i.)	8.—	4.—
64) 5 hel., žućkastozielena (d. i.)	6.—	3.—
65) 5 + 5 hel., žućkastozielena (d. s.)	20.—	
a) uputna karta.	7.—	10.—
b) karta za odgovor.	7.—	12.—
66) 5 + 5 hel., žućkastozielena (d. sk. i.)	20.—	
a) uputna karta.	7.—	15.—
b) karta za odgovor.	7.—	15.—
67) 5 + 5 hel., žućkastozielena (d. i.)	20.—	
a) uputna karta.	7.—	12.—
b) karta za odgovor.	7.—	12.—

На првој седници Одбора Скупштине ЗЈПТТ за поштанске марке и издавачку делатност, одржаној 13. новембра, донета је одлука да се филателистичке организације ослободе полагања гарантног депозита од 20 динара по претплаћеној серији.

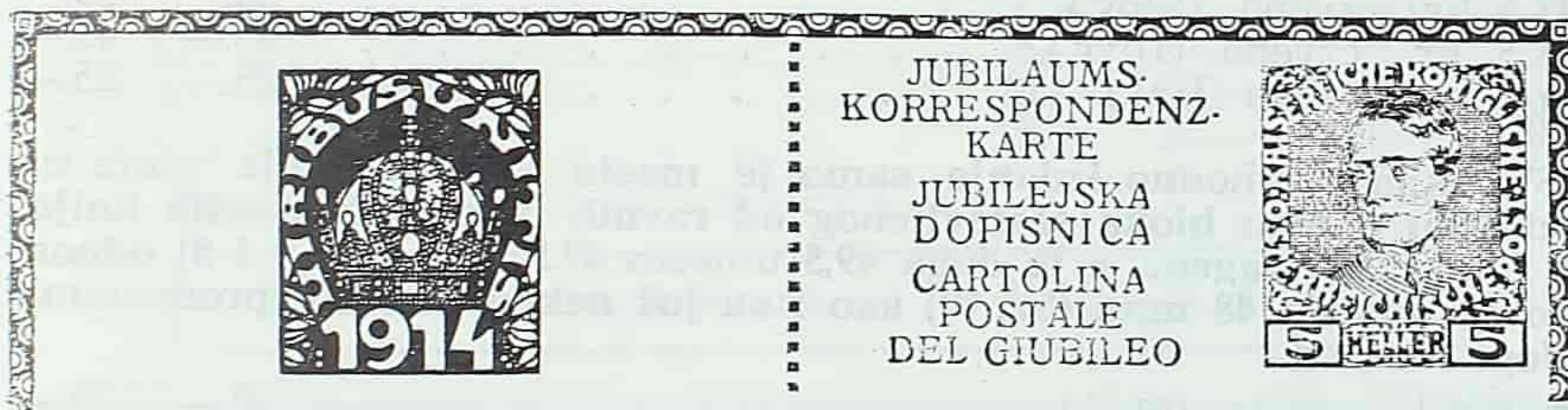

1908., 2. decembar. Jubilarno izdanje dopisnih karata za unutrašnji saobraćaj povodom 60-godišnjice vladavine cara Franca Jozefa; vrednosna oznaka od 5 hel. sa slikom cara iz 1848. godine, kao kod odgovarajućeg izdanja jubilarnih maraka; na poleđini, u crnosmeđoj boji, slika Franca Jozefa, Šenbruna i Hofburga, i oznaka jubilarnih godina »1848« (levo) i »1908« (desno).

68) 5 hel., zelena (d. -slov.)	20.—	15.—
A. sa crvenim prigodnim žigom »Laibach, 2. XII 1908«		100.—
69) 5 hel., zelena (d.—illyr.—ital.)	20.—	15.—
A. sa crvenim prigodnim žigom »Zara, 2. XII 1908.«.		200.—
70) 5 hel., zelena (d.—ital.)	20.—	15.—

Karte poništene crvenim prigodnim žigom prodavane su na šalterima pošta po ceni od 15 helera.

1914. Ratno propagandno izdanje dopisnih karata sa doplatnim viškom; karte br. 68—70 sa doštampanim vinjetom sa crtežom krune i teksta »Viribus unitis 1914« u crnoj i žutoj boji u gornjem levom uglu.

71) 5 (+10) hel., zelena (deutsch—slov.)	25.—	20.—
72) 5 (+10) hel., zelena (deutsch—illyr.—ital.)	25.—	35.—
73) 5 (+10) hel., zelena (deutsch—ital.)	20.—	20.—

Ove karte prodavane su po ceni od 15 helera.

Sva ostala izdanja dopisnih karata štampana su bez ikakvog teksta, kao jedinstvena izdanja za celu teritoriju Austrije.

POŠTANSKE UPUTNICE

1871., 1. septembar. Poštanske uputnice; vrednosna oznaka sa likom Franca Jozefa kao kod odgovarajućeg izdanja franko maraka, u finom (Tip I) ili grubom tisku (Tip II — 1873.); bez napomene o jeziku; mesto za upisivanje svote na odresku u vidu talasastih linija; sa tačkom iza reči »in Buchstaben«.

	I tip		II tip	
1) 5 kr., crvena, tekst slov. »Poštni nakaz«.	30.—	15.—	30.—	18.—
2) 5 kr., crvena, tekst ital. »Vaglia postale«.	25.—	15.—	35.—	20.—

1872., 25. januar. Poštanska uputnica sa hrvatskim tekstom »Naputnica poštanska«; napomena o jeziku dole desno u zagradi; vrednosna oznaka u tipu II.

3) 5 kr., crvena (Illyr.)	—	—
---------------------------	---	---

1873. Poštanska uputnica, vrednosna oznaka kao kod prethodnog izdanja, samo sa napomenom o jeziku dole levo u zagradi, i bez tačke iza reči »in Buchstaben«.

4) 5 kr., crvena, (Slov.)	30.—	30.—
5) 5 kr., crvena (Illyr.)	45.—	45.—
6) 5 kr., crvena (Ital.)	25.—	25.—

1875. Kao prethodno izdanje, samo je mesto za upisivanje svote na odresku u vidu bloka sastavljenog od ravnih umesto talasastih linija, a reč »Eingetragen...« je duga 49,5 umesto 47,5 mm. (br. 7 i 8) odnosno 50 umesto 48 mm. (br. 9), kao i sa još nekim manjim promenama sloga.

7) 5 kr., crvena (Slov.)	10.—	20.—
8) 5 kr., crvena (Illyr.)	25.—	30.—
9) 5 kr., crvena (Ital.)	20.—	15.—

Sve poštanske uputnice sa štampanom vrednosnom oznakom povučene su iz tečaja oktobra 1884. Počev od 1878. poštanske uputnice izrađuju se kao formulari, bez vrednosne oznake, samo sa oznakom cene za papir 1/2 kr.

Novotisak

Novotisak izdanja iz 1875. štampan je 1889. godine, i osnovna mu je karakteristika što se mesto za upisivanje svote sastoji od 15 umesto 16 raster-linija.

N 7) 5 kr., crvena (Slov.).	30.—
N 8) 5 kr., crvena (Illyr.).	30.—
N 9) 5 kr., crvena (Ital.).	30.—

Osim već navedene osnovne razlike, karte br. N7 i N8 imaju još i ukrašeno slovo »V« u »Verzeichnis«, a br. N9 na poledini stoji »Dicchiaro« umesto »Dichiaro« (dva umesto jednog slova »c«).

NOVINSKE POŠTANSKE UPUTNICE

1905. Novinske poštanske uputnice; vrednosna oznaka sa slikom porto marke od 10 helera; dimenzije uputnice 187 × 125 mm, karton žučkast.

1) 10 hel., smeđa (Deutsch—Slov.).	15.—	25.—
2) 10 hel., smeđa (Deutsch—Illir.—Ital.).	20.—	30.—
3) 10 hel., smeđa (Deutsch—Ital.).	15.—	20.—

PORESKE POŠTANSKE UPUTNICE

CORRESPONDENZ-KARTE.

Dopisnica.

1897—98. Poreske poštanske uputnice, vrednosna oznaka sa likom Franca Jozefa u okviru vrata; karta od 2 kr. sa okvirom; oznaka godine »ex 97« ili »ex 98«; dimenzije uputnice 155 × 310 mm., karton ružičast.

	I »ex 97«	II »ex 98«
1) 2 kr., crna (Slov.).	15.— 20.—	
2) 2 kr., crna (Kroat.).	20.— 30.—	
3) 2 kr., crna (Ital.).	15.— 20.—	15.— 20.—

Prodajna cena bila je 5 krajcara.

Promena valute: 1 Kruna = 100 helera (1. I 1900.)

CORRESPONDENZ-KARTE.

Dopisnica.

1900. Promena valute, ostalo kao kod prethodnog izdanja; bez godine.

4) 5 hel., crna (Slov.).	20.—	25.—
5) 5 hel., crna (Kroat.).	20.—	25.—
6) 5 hel., crna (Ital.).	15.—	20.—

Prodajna cena bila je 11 helera.

1901. Kao prethodno izdanje, samo sa delom za knjiženje »Buchungs-schein«.

7) 5 hel., crna (Slov.)	12.—
8) 5 hel., crna (Kroat.)	
a) sa tekstom »Primka«	15.—
b) sa tekstom »Primnica«	12.—
9) 5 hel., crna (Ital.)	12.—

Obzirom da je promena izvršena samo na uputničkom delu a ne i na karti, upotrebljeni primerci ne razlikuju se od upotrebljenih primeraka brojeva 4—6.

Prodajna cena bila je 7 helera.

POŠTANSKE POTRAŽNE KARTE

1913. Poštanska potražnja karta (karta za naplatu dugovanja) za iznose do 10 kruna; vrednosna oznaka od 10 helera kao kod jubilarnog izdanja maraka iz 1908.; naznaka jezika data skraćenicama »d.—s.« (nemačko—slovenački), »d.—sk.—i.« (nemačko—srpskohrvatsko—italijanski) i »d.—i.« (nemačko—italijanski); karton sivoplav ili siv, dimenzija 185 × 125 mm., sa pripojenim formularom poštanske uputnice bez vrednosne oznake.

	I sivoplav	II siv
1) 10 + 0 hel., vinskocrvena (d.—s.)	?	25.— 30.—
2) 10 + 0 hel., vinskocrvena (d.—sk.—i.)	?	30.— 25.—
3) 10 + 0 hel., vinskocrvena (d.—i.)	?	20.— 25.—

1916. Poštanska potražna karta za iznose do 20 kruna; vrednosna oznaka od 10 helera sa crtežom carske krune; ostalo kao kod prethodnog izdanja.

	I sivoplav	II siv
4) 10 + 0 hel., vinskocrvena (d.—s.)	?	30.— 35.—
5) 10 + 0 hel., vinskocrvena (d.—sk.—i.)	?	30.— 35.—
6) 10 + 0 hel., vinskocrvena (d.—i.)	20.— 25.—	30.— 35.—

Napomena: Pod cenom za neupotrebljene komade podrazumeva se cena za kompletnu potražnu kartu u paru (razdvojeni komadi 1/3 cene), a za upotrebljene samo za prvi deo sa vrednosnom oznakom od 10 hel.

KARTE ZA POUZEĆE

1871. Karta za pouzeće, vrednosna oznaka sa likom Franca Jozefa; karton tamnojorgovanastocrven ili svetlocrven, dimenzija 235 × 300 mm.

	I t. jorgovanast	II svetlocrven
1) 10 kr., plava (Slov.)	30.— 15.—	30.— 30.—
2) 10 kr., plava (Illyr.)	30.— 20.—	?
3) 10 kr., plava (Ital.)	25.— 12.—	20.— 15.—

DOPIŠNE KARTE SA OVLAŠĆENOM PRIVATNOM DOŠTAMPOM

U Austriji je dugo vremena bila praksa da pojedine firme mogu na kursirajuće zvanične karte doštampati vrednosne oznake, pored već postojeće, u potrebnom iznosu, kao i da mogu da štampaju svoje privatne karte sa otiskom vrednosne oznake pod uslovom da poštanskoj upravi uplate odgovarajući iznos. Među zvaničnim kartama sa privatnom doštampom ima i karata na jezicima koji su korišćeni na području Jugoslavije, te donosimo njihov popis uz napomenu da ove karte po svome karakteru prevashodno spadaju u specijalističke a ne i u generalne zbirke. Iz tog razloga ne donosimo ni cene, uz napomenu da im se vrednost kreće od 10.— do 40.— po komadu.

1908. *Dopisne karte izdanja iz 1900. godine, vrednosna oznaka sa motivom lika Franca Jozefa u okviru vrata, sa privatnom ovlašćenom doštampom vrednosne oznake od 5 helera istog nacrta, u žutozelenoj boji.*

1) 5 hel. na 5 hel. (slov.) (br. 44)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
2) 5 hel. na 5 hel. (illir.-ital.) (br. 45)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
3) 5 hel. na 5 hel. (ital.) (br. 46)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
4) 5+5 hel. na 5+5 hel. (slov.) (br. 47)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
5) 5+5 hel. na 5+5 hel. (illir.-ital.) (br. 48)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
6) 5+5 hel. na 5+5 hel. (ital.) (br. 49)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—

1908. *Isto, samo doštampa na izdanju iz 1904—06.*

7) 5 hel. na 5 hel. (slov.) (br. 50)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
8) 5 hel. na 5 hel. (illir.-ital.) (br. 51)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
9) 5 hel. na 5 hel. (ital.) (br. 52)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—

1908. *Isto, samo doštampa na izdanju iz 1906. (promenjena boja).*

10) 5 hel. na 5 hel. (slov.) (br. 56)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
11) 5 hel. na 5 hel. (illir.-ital.) (br. 57)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
12) 5 hel. na 5 hel. (ital.) (br. 58)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
13) 5+5 hel. na 5+5 hel. (slov.) (br. 59)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
14) 5+5 hel. na 5+5 hel. (illir.-ital.) (br. 60)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
15) 5+5 hel. na 5+5 hel. (ital.) (br. 61)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—

1908. *Isto, samo doštampa na izdanju iz 1907.*

16) 5 hel. na 5 hel. (d.-s.) (br. 62)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
17) 5 hel. na 5 hel. (d.-sk.-i.) (br. 63)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
18) 5 hel. na 5 hel. (d.-i.) (br. 64)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
19) 5+5 hel. na 5+5 hel. (d.-s.) (br. 65)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
20) 5+5 hel. na 5+5 hel. (d.-sk.-i.) (br. 66)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
21) 5+5 hel. na 5+5 hel. (d.-i.) (br. 67)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—

1908. *Isto, samo doštampa na jubilaranom izdanju iz 1908.*

22) 5 hel. na 5 hel. (slov.) (br. 68)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
23) 5 hel. na 5 hel. (illir.-ital.) (br. 69)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
24) 3+5+10 hel. na 5 hel. (illyr.-ital.) (br. 69)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
25) 5 hel. na 5 hel. (ital.) (br. 70)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—

1908. *Jubilarno izdanje iz 1908. sa privatnom ovlašćenom doštampom jedne vrednosne oznake od 5 hel. sa likom Franca Jozefa u okviru vrata, i jedne vrednosne oznake sa motivom jubilarnog izdanja iz 1908.*

26) 5 hel. (F.J.)+5 hel. (J) na 5 hel. (illir.-ital.) (br. 69)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

1908. *Dopisne karte izdanja iz 1900. godine, vrednosna oznaka sa likom Franca Jozefa u okviru vrata, sa privatnom ovlašćenom doštampom vrednosne oznake od 5 helera jubilarnog izdanja iz 1908. godine, u zelenoj boji.*

27) 5 hel. na 5 hel. (slov.) (br. 44)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
28) 5 hel. na 5 hel. (illir.-ital.) (br. 45)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
29) 5 hel. na 5 hel. (ital.) (br. 46)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
30) 5+5 hel. na 5+5 hel. (slov.) (br. 47)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
31) 5+5 hel. na 5+5 hel. (illir.-ital.) (br. 48)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
32) 5+5 hel. na 5+5 hel. (ital.) (br. 49)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—

1908. Isto, samo doštampa na izdanju iz 1904—06.

33) 5 hel. na 5 hel. (slov.) (br. 50)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
34) 5 hel. na 5 hel. (illir.-ital.) (br. 51)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
35) 5 hel. na 5 hel. (ital.) (br. 52)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—

1908. Isto, samo doštampa na izdanju iz 1906. (promenjena boja).

36) 5 hel. na 5 hel. (slov.) (br. 56)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
37) 5 hel. na 5 hel. (illir.-ital.) (br. 57)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
38) 5 hel. na 5 hel. (ital.) (br. 58)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
39) 5+5 hel. na 5+5 hel. (slov.) (br. 59)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
40) 5+5 hel. na 5+5 hel. (illir.-ital.) (br. 60)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
41) 5+5 hel. na 5+5 hel. (ital.) (br. 61)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—

1908. Isto, samo doštampa na izdanju iz 1907.

42) 5 hel. na 5 hel. (d.-s.) (br. 62)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
43) 5 hel. na 5 hel. (d.-sk.-i.) (br. 63)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
44) 5 hel. na 5 hel. (d.-i.) (br. 64)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
45) 5+5 hel. na 5+5 hel. (d.-i.) (br. 65)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
46) 5+5 hel. na 5+5 hel. (d.-sk.-i.) (br. 66)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
47) 5+5 hel. na 5+5 hel. (d.-i.) (br. 67)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—

1908. Isto, samo doštampa na jubilarnom izdanju iz 1908. godine.

48) 5 hel. na 5 hel. (slov.) (br. 68)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
49) 5 hel. na 5 hel. (illir.-ital.) (br. 69)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
50) 3+5+10 hel. na 5 hel. (illir.-ital.) (br. 69)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—
51) 5 hel. na 5 hel. (ital.) (br. 70)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	—	—

OGLASNE DOPISNE KARTE

1898. Zvanična dopisna karta izdanja iz 1897. sa nemačko-italijanskim tekstom (br. 33) sa doštampanim oglasom u crnoj boji.

1) 2 kr., smeđa (Ital.) (br. 33)	.	.	.	.	.	.	.	.	.	30.—	15.—
----------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	------	------

1907. Privatno ovlašćeno izdanje oglasnih dopisnih karata; vrednosna oznaka sa likom Franca Iozefa u okviru vrata, sa oglasom u plavoj, crnoj i zelenoj boji; tekst nemačko-slovenački; oznaka serije oglasa »28«.

2) 5 hel., žutozelena	.	.	.	.	.	.	.	.	.	20.—	10.—
-----------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	------	------

PRILOG

POŠTANSKE ŠTEDIONIČKE KARTE

Na zahtev izvesnog broja naših čitalaca — sakupljača celina kao prilog ovoj svesci Kataloga donosimo katalogizaciju poštanskih štedioničkih karata u zemljama pod Austrougarskom monarhijom, uz napomenu da njihov status kao celina nije u potpunosti jasan.

OKUPACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

1912. Poštanska štedionička karta, vrednosna oznaka sa motivom vodopada, tekst trojezičan.

1) 10 helera, crvena	.	.	.	.	.	.	.	.	.	15.—	15.—
----------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	------	------

1915 Isto, samo bez ćiriličnog teksta.

2) 10 helera, crvena	.	.	.	.	.	.	.	.	.	12.—	12.—
----------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	------	------

IZDANJA MAĐARSKE POŠTANSKE UPRAVE

1880. Poštanski štedionički list, tekst dvojezičan, vrednosna oznaka sa slikom brojke na pismu.

1) 5 kr., crvena 12.— 10.—

1900. Promena valute; vrednosna oznaka sa motivom brojke ispod krune sv. Stefana; brojka visoka 3,5 mm (1900.) ili 3 mm. (1912.); tekst dvojezičan.

P. Tp. Ny. sz. 17. **Posta-takaréklap. — Poštanski štedionički list.**

A levéljegyek felragasztására szánt hely.
Mjesto za priliepljenje listovnih biljegah.

A postahivatal által töltendő ki-
Ima se izpuniti po poštanskom
uredu:

A betétkönyvecske száma :
Broj uložne knjižice :

Kiállító hivatala :
Ured, koj ju je izdao :

2) 10 fil., crvena

I 3,5 mm 10.— 8.—
II 3 mm. ?

IZDANJA AUSTRIJSKE POŠTANSKE UPRAVE

1882. Poštanska štedionička karta; vrednosna oznaka sa likom Franca Jozefa kao kod redovnog izdanja maraka iz 1867. vrednosna oznaka štampana crvenom bojom, tekst i tabela za marke crnom; u gornjem desnom uglu oznaka jezika u zagradama i oznaka formulara »P. S. Nr., 9«; dole desno oznaka štampanja »Vierte auflage« (četvrto štampanje); veličina 210 × 88 mm.

1) 5 kr., crvena (Sloven.)	. . . . .	25.—	25.—
2) 5 kr., crvena (Kroat.)	. . . . .	25.—	25.—
3) 5 kr., crvena (Italian.)	. . . . .	15.—	15.—

1883. Kao prethodno izdanje, samo manji format, cca. 160 × 78 mm.; sa ili bez oznake štampanja na poleđini »5. Auflage«.

		I sa »5. Auf.«	II bez »5. Auf.«
4) 5 kr., crvena (Sloven.)	. . . . .	?	12.— 12.—
5) 5 kr., crvena (Kroat.)	. . . . .	20.— 20.—	15.— 15.—
6) 5 kr., crvena (Ital.)	. . . . .	?	10.— 10.—

1883. Poštanska štedionička karta, vrednosna oznaka sa motivom grba; u donjem levom uglu oznaka štampanja »(6)« (šesto štampanje).

7) 5 kr., crvena (Ital.) . . . . . 12.— 10.—

1889. Kao prethodno izdanje, samo sa izmenjenim objašnjenjima na poleđini, koje se sada sastoji od šest tačaka, a nemački tekst prve počinje sa »Wer«; dole levo oznaka formulara »D. S. Nr. 9 (9)«.

8) 5 kr., crvena (Ital.) . . . . . 12.— 10.—

1890. Poštanska štedionička karta, vrednosna oznaka sa likom Franca Jozefa u okviru vrata; krug za poštanski žig mali ili veliki.

9) 5 kr., tamnoružičasta (Slov.)	. . . . .	15.—	15.—
a) karminska	. . . . .	15.—	15.—
10) 5 kr., tamnoružičasta (Kroat.)	. . . . .	15.—	15.—
a) karminska	. . . . .	15.—	15.—

11) 5 kr., tamnoružičasta (Ital.)	10.—	12.—
a) karminska	10.—	12.—

1895—99. Kao prethodno izdanje, samo oznaka formulara »D. S. Nr. 9 (10)« sa dodatkom godine štampanja »ex« 95«, »ex 97« ili »ex 99«.

	I »ex 95«	II »ex 97«	II »ex 99«
12) 5 kr., crvena (Kroat.)	?	?	20.— 20.—
13) 5 kr., crvena (Ital.)	15.— 15.—	15.— 15.—	?

Ove karte na drugim jezicima postoje i sa drugim oznakama godine štampanja, ali su na jezicima upotrebljavanim na teritoriji naše zemlje do sada poznati samo navedeni primerci.

promena valute: 1 Kr. = 100 hel. (= 50 kr.) (1. I 1900.)

1900. Poštanski štedionički list sa vrednosnom oznakom kao kod prethodnog izdanja, samo u novoj valuti; jezik upotrebljen na karti označen velikim slovima »D« (slovenački), »E« (hrvatski) i »F« (italijanski); oznaka formulara i godine štampanja »D. S. Nr. 9 (11) ex 1900.«

14) 10 hel., ružičasta do karmin (slovenački — D)	10.—	10.—
15) 10 hel., ružičasta do karmin (hrvatski — E)	10.—	10.—
16) 10 hel., ružičasta do karmin (italijanski — F)	8.—	10.—

Krug za poštanski žig kod br. 14 i 15 je veliki, kod br. 16 mali.

Kod drugih jezika poznate su još i oznake »D. S. Nr. 9 (10) ex 1900)« i »D. S. Nr. 9 (11) ex 1901.«, ali do sada nisu pronađene kod karata našeg područja.

1902. Isto, samo objašnjenje na poleđini skraćeno, sa samo četiri tačke; oznaka formulara i godine štampanja »D. S. Nr. 9. A (12) ex 1902.« ili »D. S. Nr. 9. A (13) ex 1908.«.

	I »ex 1902.«	II »ex 1908.«
17) 10 hel., karmin (hrvatski — E)	15.— 10.—	?
18) 10 kel., karmin (italijanski — F)	15.— 10.—	15.— 10.—

Karte sa slovenačkim tekstom, kao i sa drugim oznakama štampanja nisu poznate.

1908. Poštanski štedionički list; vrednosna oznaka kao kod prethodnog izdanja; tekst i mesto za prilepljivanje maraka štampani crvenom bojom, umesto crnom (kod prethodnih izdanja); format povećan, 180 × 88 mm.

19) 10 hel., karmin (italijanski — F) (1) ex 1908.	15.—	10.—
--	------	------

Nije poznata sa slovenačkim i hrvatskim tekstom.

1908. Poštanski štedionički list, vrednosna oznaka kao kod jubilarnog izdanja maraka iz 1908.; oznaka štampanja »(1) ex 1908.«

20) 10 hel., karmin (italijanski — F)	15.—	10.—
---	------	------

Nije poznat sa slovenačkim i hrvatskim tekstom, kao ni sa drugim oznakama štampanja

U narednom broju: Izdanja Kneževine i Kraljevine Srbije.

Stanley Gibbons Auctions Ltd.

Na aukciji koja je 18. i 19. septembra održana u Londonu, ponuđeno je i dosta materijala sa područja Jugoslavije, od koga izdvajamo:

- Jugoslavija:* 1918—41. Gotovo kompletna zbirka stare Jugoslavije sa pokrajinskim izdanjima, uključivo pretisak »Kraljevstvo« (Bosna), pretiske na »kru-nidbenim« markama i »29. listopad« (Hrvatska), bogat izbor Slovenije SHS, opšta izdanja uključivo pretisak »Jugoslavija« iz 1933., Veslački šampionat, PEN-klub, Sokoli, Crni okvir, redovne i avionska; nekoliko stotina maraka, procenjeno na 36 Lstg. (oko 1.400 din.)
- Jugoslavija:* 1956. Umetnost, kompletna nefalcovana serija u perfektnom stanju, sa priveskom ruba tabaka, procenjeno na 18 Lstg. (oko 650 din.)
- Jugoslavija:* 1933., 20. avgust. Prvi let Ljubljana—Zagreb. Redovne marke od 50 i 75 para na dvema dopisnicama sa različitim prigodnim motivima na poleđini, poništene trougaonim plavim žigom vazdušne pošte, sa žigom Aero kluba i prigodnim ravnim dvorednim žigom leta; procenjene na po 18 Lstg. svaka (oko 650 din.)
- Srbija:* Zbirka u četiri albuma maraka iz perioda 1866—1903.; mnogo stotina komada, mešane čiste i poništene; uključujući neupotrebljene *Grbuše* sa originalnom gumom od 1 par (5 primeraka) i 2 pare (2 primeraka), *novinske Mihajlo* marke iz 1867. od 1 pare (6 primeraka) i 2 pare (5 primeraka), 1868. od 1 pare (4 primeraka) i 2 pare (5 primeraka), redovne marke Mihajla iz 1866—68 sa brojnim varijantama boja i različitim žigovima (sa dva neupotrebljena primerka), bogata kolekcija *Milančića* svih štampanija sa brojnim varijantama boja i zupčanja, kao i veći izbor žigova na ovom izdanju; osim toga raznovrsan ma-terijal kasnijih izdanja; kvalitet varira, uglavnom dobar. Procenjeno na 350 Lstg. (oko 13.600 din.)
- Bosna do 1918.:* 1879—1918. Oko 160 maraka pretežno u kompletnim serijama, mešano čisto i poništeno, uključivo upotrebljene marke sve tri prve ploče, upotrebljeno izdanje iz 1916., neupotrebljena izdanja iz 1906. i 1917., procenjeno na 30 Lstg. (oko 1.150 din.). Sličan lot, samo sa 244 marke procenjen je na 35 Lstg. (oko 1.350 din.)
- Rijeka:* 1920., 12. septembar. Marke sa likom D'Anuncija od 5, 10, 15, 20 i 30 centezima na omotu sa žigom prvog dana upotrebe i svojeručnim pot-pisom Gabrijele D'Anuncija. Procenjeno na 10 Lstg. (oko 380 din.)

Ograničeni prostor ne dozvoljava nam da se bliže osvrnemo na marke drugih zemalja, te samo napominjemo da je *austrijski* nefalcovani FIS iz 1933. procenjen na 50 Lstg. (1.900 din.), *sovjetski* »čeljuski« na 40 Lstg. (1.500 din.), a *vatikanski* »Juri-dički kongres« iz 1935. na 85 Lstg. (3.250 din.)

(Stanley Gibbons Auctions Ltd, Drury House, Russell str., London WC2B 5HD, England. Cena pojedinog kataloga 75 p., lista ostvarenih cena 20 p.)

Heinrich Köhler Auktion

U vremenu od 15. do 18. oktobra najstarija i ujedno jedna od najvećih nemačkih aukcijskih kuća *Heinrich Köhler* održala je svoju 216. aukciju, na kojoj je ponuđen i lep izbor maraka našeg područja, počev od stare Srbije, preko Jugoslavije do okupiranih područja i područja pod jugoslovenskom vojnom upravom. Radi sticanja uvida i u zapadnonemačko tržište, za naše čitaoce odabrali smo nekoliko karakterističnih lotova:

- Jugoslavija:* 1935—51. Čiste, nefalcovane marke u kompletnim serijama, počev od Oplenca-crni okvir do III avionske; vrednost 327 Mi maraka, procenjeno na 110 DM (760 din.) 1947. I avionska, u paru, nefalcovano, procenjeno na 140 DM (970 din.) 1951. Planirani, nefalcovano, 100 DM (700 din.). Isto, na preporučenom kovertu prvog dana za Brazil 180 DM (1250 din.) 1951. Padobranci, nefalcovano, 100 DM (700 din.) 1954. Fauna I, nefalcovano, procenjeno na 90 DM (625 din.) 1956. Umetnost bez vrednosti od 200 din., nefalcovano, procenjeno na 100 DM (700 din.) (Uporedi sa engleskim tržištem!)

- Srbija:** 1866/67. 10 para Mihajlo-redovno, beogradsko štampanje, neupotrebljena, sa tragovima falca, procenjeno na 80 DM (550 din.). Mihajlo — novinske, nezupčane, 1 para i 2 pare (u paru), sa originalnom gumom, procenjeno na 100 DM (700 din.) 20 para, Mihajlo, bečko štampanje, bez gume + 10 i 40 para beogradsko štampanje, originalna guma + 1 para, zupčano, u paru, originalna guma + 5 din., kačketuša iz 1911. u trojcu originala guma, sve vrlo dobrog kvaliteta, procenjeno na 120 DM (830 din.)
- Baranja:** 1919. Dva preporučena pisma, jedno sa mešovitom frankaturom sa nepreštampanim mađarskim markama + 20 maraka, od kojih 8 u parovima, procenjeno na DM 80 (550 din.)
- Okupacija:** Srbija, 1941., Zarobljenici, različite varijante u serijama uključivo mreža na dole i ocilo, kao i izdanje iz 1942. u kompletnim tabačićima, na 100 DM (700 din.)
Srbija, 1941., Zarobljenici I u kompletnim tabacima od po 50 komada sa mrežom sa šiljcima na dole, procenjeno na 3600 DM (24.850 din.)
- Okupacija:** Slovenija, 1941., pretisak na avionskim markama stare Jugoslavije, kompletna serija od 50 para do 50 dinara, žigosana na omotu (Mi maraka 640), procenjeno na 140 DM (970 din.)
- Okupacija:** Crna Gora, 1942., avionske marke stare Jugoslavije sa crvenim pretiskom »Governatorato del Montenegro Valore Lire«, kompletno od 0,50 do 30 lira, (Mi maraka 2.000), procenjeno na 360 DM (2.485 din.)
- Okupacija:** Tzv. NDH, Jubilarka, nefalcovana, kompletna sa atestom, odličan kvalitet, procenjeno na 150 DM (1.050 din.)
Tzv. NDH, Udarne divizije, sa tragovima falca, procenjeno na 80 DM (550 din.)
Brač, 1944., provizorno izdanje, kompletno, nefalcovano, sa fotoatestom, procenjeno na 130 DM (9.000 din.)
- (Heinrich Köler Briefmarkenauctionhaus, postfach 3680, 62 Wiesbaden 1, BRD. Cena po jedinog kataloga 5 DM)

Звонко Зрнцић

САРАДЊА САРАЈЕВО — БАКУ

У оквиру остваривања плана пријатељских веза између градова Сарајево и Баку, представници филателистичких друштава Баку посетили су у времену од 17. до 24. августа 1975. године Сарајево и том приликом организовали филателистичку изложбу на којој је приказан историјат, развој и достигнућа Азербејџана и главног града Баку.

Изложба је веома оригинално постављена у филијали Привредне банке у Титовој улици. У фоајеу банке, где дневно прође и до 1000 комитената (власника жиро-рачуна, штедиша, особа који дижу кредите) било је грађана, који су се први пут упознали са филателијом и то ненаметљиво, чекајући на ред на разним шалтерима. А симпатични Азербејџанци су на првом мјесту изложили седам колекција марака Босне и Херцеговине, дајући на знање да и код њих има филателиста који су се специјализирали за наше филателистичко подручје. Не мање, биле су занимљиве и поштанске марке Азербејџана, па тематски излошци „Жена у спорту“, „У породици“, па излошци ученика из Баку „Мјесец далек и близак“. Но, најзанимљивији експонат, експонат који ће се са ове изложбе памтити, био је посвећен окупацији, логорима и свим оним невољама који је донио II свјетски рат, под називом „Нико није заборављен, ништа није заборављено“.

NAŠI NOVI PRIGODNI ŽIGOVI ...

- 151) 30-godišnjica oslobođenja Rijeke, Rijeka, 2. IX
 152) III zbor PTT delavcev Primorske, Trnovo pri Gorici, 7. IX
 153) Sto žensk na Triglav, Triglav, 7. IX
 154) IV memorijal Bore Kostića, Vršac, 8. IX
 155) X festival kajkavske popevke, Krapina, 11. IX
 156) Stogodišnjica rođenja Dragutina Domjanića, Zagreb, 12. IX
 157) Dan planinara Slovenije, Snežnik, 14. IX
 158) Ekipni šampionat Jugoslavije u šahu, Medulin, 15. IX
 159) Prva filatelistička izložba, Gornji Milanovac, 16. IX
 160) Zagreb — grad heroj, Zagreb, 16. IX
 161) Susret esperantista Jugoslavije, Italije i Austrije, Koper, 19. IX

- 167) 500-godišnjica smrti Jurja Dalmatinca, Šibenik, 22. IX
 168) Stogodišnjica Narodne čitaonice, Punat, 26. IX

III ZBOR PTT DELAVCEV PRIMORSKI

1975. 9. 7.

- 162) I otvoreno evropsko padobransko prvenstvo i IX jadranski pokal, Portorož, 20. IX
 163) X Mokranjčevi dani, Negotin, 20. IX
 164) 50-godišnjica gradskog muzeja, Varaždin, 20. IX
 165) Mladina 75, Jastrebarsko, 21. IX
 166) IV tekmovanje dostavlja balkanskih država v hitri hoji, Bled, 21. IX

STOGODIŠNJICA
 NARODNE
 ČITAONICE
 PUNAT
 26. 9. 1975.

- 169) 150-godišnjica prve železničke pruge u svetu Stokton — Darlington, Beograd, 27. IX
 170) 150-godišnjica fabrike »Impol«, Slovenska Bistrica, 27. IX
 171) Bratimljenje gradova Nova Gorica i Cervinjano, Nova Gorica, 28. IX
 172) Berba grožđa, Vršac, 28. IX
 173) Šahovsko prvenstvo Hrvatske, Biograd, 1. X
 174) 700-godišnjica grada i 125-godišnjica pošte, Šoštanj, 4—8. X
 175) Žensko zonsko takmičenje za prvenstvo sveta u šahu, Pula, 5. X
 176) XVII filatelistička izložba, Senta, 5. X
 177) XXVI zasedanje FISAIC, Malinska, 6. X
 178) III jugoslovenska izložba izuma, Zagreb, 7. X
 179) Tradicionalna likovna izložba pod pokroviteljstvom OUN, Slovenj Gradec, 19. X
 180) Godišnjica oslobođenja Beograda i pobeđe nad fašizmom, Beograd, 20. X

ПАРТИЗАНСКИ ПАПИРНИ НОВАЦ ЦРНЕ ГОРЕ 1945.

Витомир Соколовић

Да би из новчаног и робног промета потиснула немачке марке, италијанске лире и албанске леке, још пре коначног ослобођења земље и завршетка II светског рата, Црногорска антифашистичка скупштина народног ослобођења (ЦАСНО) у Цетињу, одлучила је да почев од јануара месеца 1945. године емитује сопствени — *црногорски партизански новац* — *социјалне динаре и социјалне лире*.

На основу записника ЦАСНО-а од 29. јануара и 5. марта 1945. године, претпоставља се да је издавање социјалних динара и лира, који се називају „топећи бонови” односно „топећи новац”, био покушај решавања валутног питања, односно унифицирања новца у Црној Гори после ослобођења.

Међутим, овај покушај можемо сматрати само пројектом, јер је Национални комитет за финансије већ крајем месеца фебруара 1945. године издао наредбу да се из оптицаја повуку „Социјални динари — Социјалне лире”, пошто је следило пуштање у оптицај новог југословенског динара (20. априла 1945. године). Због тога, ове новчанице се и називају „Партизанским новцем” Црне Горе, те се као и папирне новчанице — лире издате 1944. године у Словенији, сврставају у платежна средства НОБ-е.

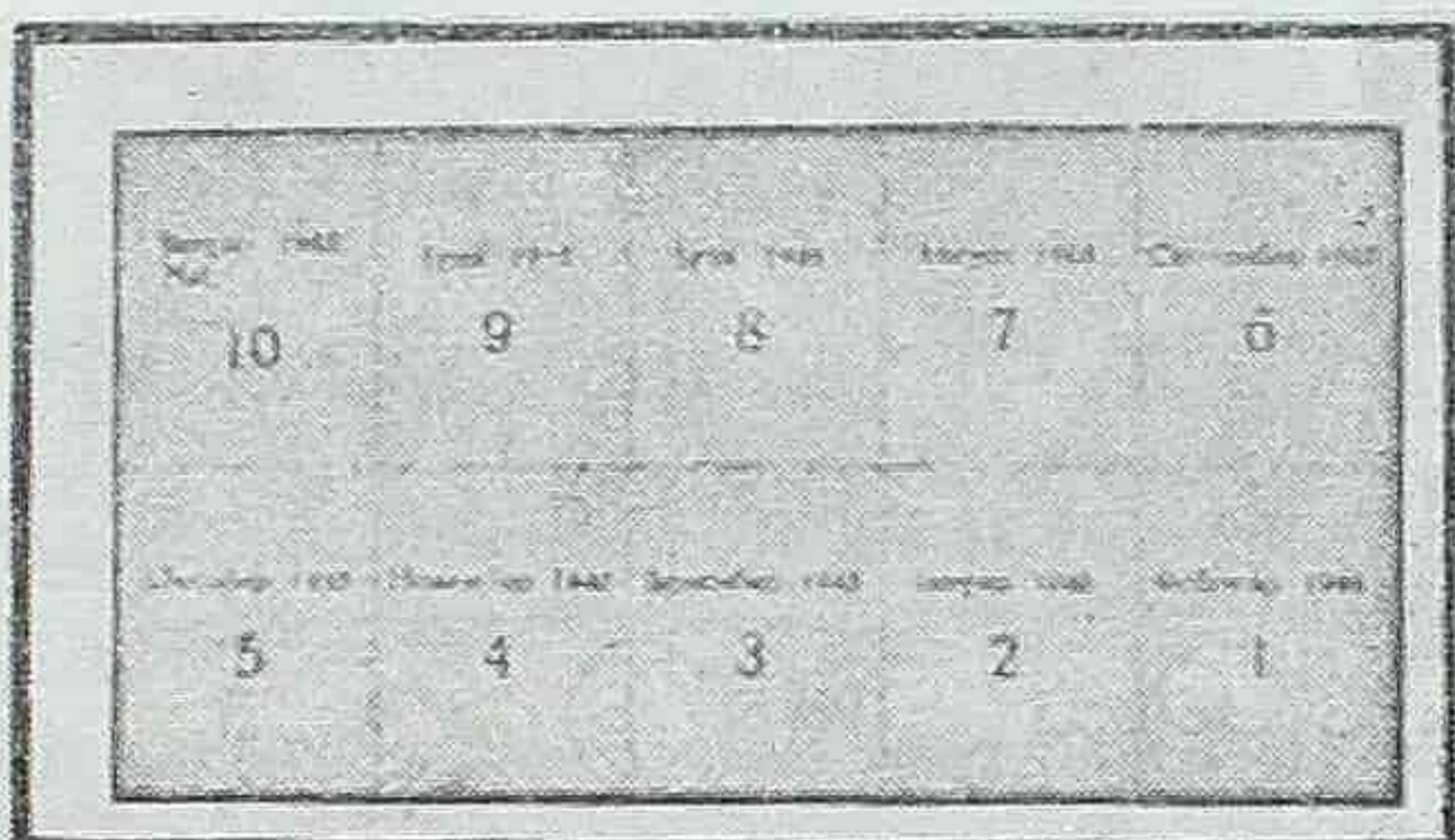
Одлуку о штампању овог новца — бонова донело је Повереништво за социјалну политику ЦАСНО-а у Цетињу, али је та одлука од Националног комитета, односно Повереништва за финансије Националног комитета укинута већ крајем фебруара 1945. године. До сада нису познати подаци у којој укупној номиналној вредности су штампане ове новчанице, а самим тим недостају и подаци по колико је комада издато од појединих апоена.

Израду новчаница извршила је штампарија ЦАСНО-а у Цетињу. Цртеже за новчанице израдио је академски сликар Милан Божовић из Београда, а техничку обраду у линорезу, у плочама од по седам комада новчаница, израдио је Анте Лукатели, фотограф из Херцег Новог. Новчанице је потписао повереник за народно здравље ЦАСНО-а, Др Нико Миљанић, хирург из Цетиња и повереник за социјалну политику Саво Челебић, првоборац.

И као што је обично да мотиви на новчаницама представљају одраз времена и друштвених збивања у једној земљи, вероватно су бројни рањеници, разарања и друге недаће, послужили Др Миљанићу као идеја, да се овај динар и лира назову социјалним. Рањени партизан на оседланом коњу на аверсу новчанице од 1.000 динара симболише повратак ратника и учешће Црногораца у НОБ-и, а на новчаници од 100 динара — Црногорка прихвата рањеника — представља симбол потребе пружања помоћи из рата враћеним инвалидима и рањеницима.

За разлику од другог папирног новца, ове новчанице имају своју особеност, што се протеком времена њихова номинална вредност умањивала — топила, и због тога је овај новац назван и „топећи новац”. Наиме, на реверсу новчанице налазе се одштампани купони — талони на којима је одређено колико дотична новчаница вреди у ком месецу. Због ове њихове особине можда су и јединствене новчанице у свету.

Тако на пример: новчаница од 1.000 динара вреди 1.000 динара од 1. јануара до 31. маја 1945. године, у јуну вреди 950 динара, у јулу 900, августу 850, септембру 800, октобру 750, новембру 700, децембру 650, јануара 1946. године 600 динара, децембра 50 динара, 1. јануара 1947. године не вреди ништа.

На сличном принципу одштампани су купони — талони топлења — умањивања вредности и код свих осталих апоена динара и лира, с тим што је топлење код апоена мањих вредности временски по месецима ишло знатно брже и тиме њихова вредност истицала раније.

Мотиви, боје и димензије социјалних динара и лира су идентични, само се разликују у називима апоена (динар — лира), а код 100 динара — лира и по датуму њиховог издавања. Мада не располажемо са сигурним подацима у којим су све апоенима ове новчанице издаване, наводимо до сада нама познате апоене са одштампаним купонима — талонима на реверсу:

А П О Е Н				Димензи- је цртежа мм	Боја
ДИНАРА	Датум	ЛИРА	Датум		
10	1. 1. 1945.	10	1. 1. 1945.	124 × 64	Плава — у два тона
100	1. 2. 1945.	100	1. 1. 1945.	168 × 91	Плава, црвена и жута
1000	1. 2. 1945.	1000	1. 1. 1945.	179 × 100	Жута, браон и црвена

Међутим, поједини апоени ових новчаница — динара и лира — пронађени су без одштампаног реверса — талона умањивања њихове вредности, па се као такве сматрају да су недовршени комади и спадају у нумизматичке варијанте. Тако, до сада су нам познати комади без купона на реверсу од 100 и 1.000 динара и 100 лира. Међу појединим нумизматичарима влада мишљење да није искључено да постоје остали апоени без одштампаног купона на реверсу (од 10 динара, и 10 и 1.000 лира). Колико су оправдане наведене претпоставке показаће будућа истраживања.

По нашем мишљењу, од значаја је још напоменути карактеристику новчанице од 100 лира да је одштампана на полукартонском папиру.

NOVA IZDANJA MARAKA I CELINA

EVROPA

AUSTRIJA

21. oktobar: 50-godišnjica smrti Hajnriha Angelija (2 š)
 24. oktobar: 150-godišnjica rođenja J. Štrausa (4 š)
 30. oktobar: 75-godišnjica bečkog simfonijskog orkestra (2,50 š)

ANDORA francuska

10. novembar: Međunarodna godina žena (1,20 fr)

BELGIJA

22. septembar: Kanal Šelda — Rajna (10 Fr)
 10. novembar: Univerzitet u Luvenu (6,50 Fr)
 17. novembar: Božićna marka (5 Fr)
 24. novembar: Dobrotvorne marke (4,50+2; 6,50+; 10+5 i 13+6 Fr)
 15. decembar: THEMABELGA (4,50+1,50; 6,50+3; 10+5 i 13+6 Fr)

BUGARSKA

15. juli: Sojuz-Apolo (13, 18, 28 st. i blok od 1 L)
 juli: Inicijali iz starobugarskih rukopisa (1, 2, 3, 8, 13 i 18 st.)
 5. avgust: Ekspo 75 — Okinava (13 st.)
 21. avgust: BALKANFILA V (2 i 13 st. i blok od 50 st.)

VELIKA BRITANIJA

24. septembar: Redovna marka od 8,5 p. Marka od 6,5 p. puštena je u promet sa jednom umesto dva fosforescentne crte.

Džernesi

7. oktobar: Božićne marke (4, 6, 10 i 12 p) i redovna marka od 1 p

GIBRALTAR

10. oktobar: 50-godina skautizma 5, 7 i 15 p)
 novembar: Božićne marke (6×6 p)

GRČKA

29. septembar: Međunarodna godina žena (1,50; 8,50 i 11 Dr)
 29. septembar: 50-godišnjica Univerziteta u Solunu (1,50; 4 i 11 Dr)
 15. novembar: Dan marke (11 Dr)
 15. novembar: Nacionalni dobročinitelji (1, 4, 6 i 11 Dr)

DANSKA

20. novembar: HAFNIA 76 (blok od 50+70+90+130 era, prodajna cena 5 Kr)

GRENLAND

16. oktobar: 25-godišnjica patrole na sankama »Sirijus« (120 era)

1631 1631
 SAINT OLIVER PLUNKETT
 ÉIRE 7

IRSKA

6. oktobar: Evropska godina arhitektonskog nasleđa (5, 6, 7 i 9 p)
 13. oktobar: Kanonizacija sv. Olivera Plunketa (7 i 15 p)

ISLAND

18. septembar: Znamenite ličnosti (18, 23, 30 i 50 kr)

ITALIJA

- juni:* Stogodišnjica iseljavanja iz Italije (70 Lit)
27. juni: 450-godišnjica rođenja Pjerluiđi da Palestrine (50 Lit)
— — — —: XXI zasedanje UIC (70 Lit)

LUKSEMBURG

- 8. septembar:* 15-godišnjica Civilne zaštite (4 fr)
8. septembar: Sport (3, 4 i 15 fr)

MAĐARSKA

- 4. septembar:* Dr. Cimerman (1 Ft)
9. septembar: Finsko-mađarski kongres (1 Ft)
9. septembar: 30-godišnjica mađarskih (blok od 10 Ft)
13. septembar: 48. nacionalni Dan marke — Evropska godina arhitektonskog nasleđa (četiri marke od po 2+1 Ft i blok od 4×2+1 Ft)

MALTA

- 4. novembar:* Božićne marke (8+2 c., 3+1 c., 7c5+1c3)

MONAKO

- novembar:* Automobili (5, 10, 20, 30, 50, 60, 80 i 85 c., 1,20; 1,40 i 5,50 fr)
novembar: Prinčevi i princeze Monaka (2 i 4 fr)
novembar: Zaštita prirode (0,60; 0,80 i 1,20 fr)
novembar: Izložba pasa (0,60 fr)
novembar: Stogodišnjica rođenja Morisa Ravela (0,60 fr)
novembar: II međunarodni festival cirkusa (0,80 fr)
novembar: Stari novac Monaka (0,80 fr)
novembar: 200-godišnjica rođenja Ampera (0,85 fr)
novembar: 150-godišnjica rođenja Johana Štrausa (1,20 fr)
novembar: 500-godišnjica rođenja Mikelanđela (1,40 fr)
novembar: Međunarodno takmičenje odgajivača cveća (0,60 i 0,80 fr)

NEMAČKA DR

- 19. avgust:* Cveće (5, 10, 20, 25, 35 i 70 pf)
28. avgust: Jesenji Lajpciški velesajam (10 i 25 pf)
15. septembar: Sojuz-Apolo (10, 20 i 70 pf)
23. septembar: Međunarodna solidarnost (10+5 pf)
23. septembar: 1000 godina grada Vajmar (10, 20 i 35 pf)

NEMAČKA SR

- 15. oktobar:* Dobrotvorne »dečje« marke sa prikazima alpskog cveća (30+15, 40+20, 50+25 i 70+35 pf)
15. oktobar: Redovne marke izdanja »Industrija i tehnika« od 80, 120 i 160 pf. (Foto »Inter Naciones«)

ZAPADNI BERLIN

- 15. oktobar:* Dobrotvorne »dečje« marke sa prikazima alpskog cveća (30+15, 40+20, 50+15 i 70+35 pf)
15. oktobar: Redovne marke izdanja »Industrija i tehnika« od 80, 120 i 160 pf
14. novembar: Stogodišnjica rođenja političara Pola Lebea (50 pf) (Foto »Inter Naciones«)

NORVEŠKA

- 9. oktobar:* 50-godišnjica norveške radiodifuzije (125 i 140 era)

PORTUGALIJA

- 17. septembar:* 30-godišnjica OUN (2; 4,50 i 20 Es)

SAN MARINO

- 19. septembar:* Tokijo — svetski grad (200 i 300 Lit)

19. septembar: Evropska izložba maraka u Napulju (50 Lit)

19. septembar: Evropski farmaceutski kongres (100 Lit)

TURSKA

26. avgust: Namibija (250+50 K)

30. avgust: Narodne igre (100, 125, 175, 250 i 325 K)

FINSKA

30. septembar: Anti-tuberkuloza marke (0,40+0,10; 0,60+0,15 i 0,70+0,20 Mk)

24. oktobar: Međunarodna godina žena (0,70 Mk)

29. oktobar: Stogodišnjica udruženja umetnika-dizajnera (0,70 Mk)

10. novembar: Božićna marka (0,40 Mk)

FRANCUSKA

10. novembar: Međunarodna godina žena (1,20 Fr)

17. novembar: Regioni — Pikardija (85 c)

17. novembar: Znameniti francuzi -Andre Zigfrid (80+20 c)

24. novembar: 50-godišnjica uspostavljanja diplomatskih veza sa SSSR (1,20 Fr)

1. decembar: Dobrotvorne marke u korist Crvenog krsta sa prikazima godišnjih doba (60+15 i 80+20 c)

8. decembar: Regioni — Poitu Šarent (1,90 Fr)

decembar: Most Sent Nazal (1,40 Fr)

HOLANDIJA

7. oktobar: 150-godišnjica Brajevog pisma za slepe (35 c)

7. oktobar: Štednja (50 c)

11. novembar: Dobrotvorne »dečje« marke (35+15, 40+15, 50+25 i 60+25 c)

ČEHOSLOVAČKA

29. avgust — 29. oktobar: Tapiserije (3 i 3,60 Kčs)

septembar: Bienale ilustracija za dečje knjige (20, 30, 40, 60 i 80 h)

SPANIJA

juli: Redovna marka od 4 Pt.

9. septembar: Zaštita dece (3 Pt)

9. septembar: Doplatna marka »Za Valenciju« (25 cts)

7. oktobar: 125-godišnjica Kraljevskog instituta za industrijalizaciju (3 Pt)

SSSR

18. avgust: Evropska konferencija o bezbednosti i saradnji (1, 2, 6, 10, 16 i 20 k)

20. avgust: 100-godišnjica rođenja Avetika Isaakijana (4 k); Stogodišnjica rođenja M. K. Čurlenisa (4 k); Žak Diklo (6 k); 1100-godišnjica rođenja Abu Nasr Al Farabija (6 k)

25. avgust: Fauna SSSR (1, 4, 6, 10 i 16 k)

28. avgust: 30-godišnjica oslobođenja Koreje (6 k); 30-godišnjica DR Vijetnama (6 k)

12. septembar: Sojuz-18 i Saljut-4 (10 k); 80-godišnjica rođenja i 50-godišnjica smrti Sergija Jesenjina (6 k); 50-godišnjica standardizacije u SSSR (4 k)

22. septembar: III međunarodni simpozijum o astraganu (6 k)

30. septembar: Stogodišnjica rođenja M. P. Končalovskog (4 k); III svesavezna omladinska filatelistička izložba (4 k); međunarodna godina žena (6 k); tridesetogodišnjica proglašenja Jugoslavije za republiku (6 k)

PREKOMORJE

AVGANISTAN

juli: Dan nezavisnosti (16 Afg)

ARGENTINA

juli: Redovna marka od 4,50 \$

ASCENZION

22. oktobar: 160-godišnjica zaposedanja ostrva (2, 5, 9 i 15 p)

AUSTRALIJA

27. avgust: Redovne marke sa motivima divljeg cveća od 18 i 45 c.

BARBUDA

17. septembar: Vojne uniforme (35, 50, 75 i 95 c)

19. septembar: Redovna marka od 10 \$
 24. oktobar: 30-godišnjica OUN (5, 35, 75 c i 1 \$)

BIOT

8. novembar: Stare geografske karte (50 c., 1; 1,50 i 2 R)

BOŽIČNA OSTRVA

2. oktobar: Božićne marke (10 i 35 c)

BOTSVANA

13. oktobar: Značajne godišnjice (6, 10 i 25 c)
 3. novembar: Božićne marke (3, 10, 15 i 25 c)

BRAZIL

1. avgust: Dan marke (0,70 Cr)
 22. avgust: Narodne igre (2×0,70 i 1×0,75 Cr)
 16. septembar: Telekomunikacije (3,30 Cr)
 21. septembar: Nedelja šume (0,70 Cr)
 septembar: Međunarodna godina žena (3,30 Cr)
 septembar: Istorijska naselja (3×0,70 Cr)

BUTAN

- septembar: Leptiri (7 vrednosti)

GANA

3. septembar: Međunarodna godina žena (7, 30, 60 Np i 1 NC i blok od 15+40+65+80 Np)

GIJANA

1. oktobar: Godišnjica Nacionalne službe (10, 35, 50 c i 1 \$)
 14. novembar: Stogodišnjica šumarskog udruženja (10, 35, 50 c i 1 \$)

GRENADA

- oktobar: Panameričke igre (1/2, 1, 2, 35, 45, 75 c i 2 \$, i blok od 1 \$)

Grenadini:

- septembar: 200-godišnjica nezavisnosti SAD (1/2, 1, 2, 3, 35, 45, 75c, 2\$ i dva bloka po 2\$)

EGIPAT AR

2. avgust: VI arapski sportski školski turnir (5×20 m)

EKVADOR

- juli: 3-godišnjica revolucije (2 S)

ETIOPIJA

19. avgust: Poštanski muzej (10, 30, 60 i 70c)

11. septembar: Godišnjica revolucije (5, 10, 25, 50 i 90 c)

ZAPADNA SAMOA

13. oktobar: Božićne marke (3, 4, 10 i 30 S)

IZRAEL

14. oktobar: Hadašah (4 IL)
 14. oktobar: Divlje ptice (1, 10; 1,70 i 2 IL)

INDIJA

26. avgust: Namibija (25 p)

INDONEZIJA

21. juli: Turizam (40, 70 i 85 Rp)
 17. avgust: 30-godišnjica nezavisnosti (25, 40, 75 i 100 Rp)

IRAK

17. juli: Julski festival 1975. (5, 10 i 35 fr)
 5. avgust: 10-godišnjica Arapske radničke organizacije (25, 35, 45 fr)
 15. avgust: Međunarodna godina žena (10, 10, 35 i 70 fr)

IRAN

16. juli: II nacionalni tabor skauta (2 Ri)
 17. juli: TUS — festival (2Ri)
 21. juli: Regionalna saradnja Irana, Pakistana i Turske (3×2 Ri)
 21. avgust: IX umetnički festival i Širazu (8 Ri)
 13. septembar: Sajam u Teheranu (2 Ri)

JAMAJKA

25. avgust: Leptiri (10, 20, 25 i 30 c)
 27. oktobar: Božićne marke (8, 10, 20 i 50 c, i blok sa sve četiri vrednosti)

JAPAN

8. avgust: Zaštita prirode (20 jena)
 30. avgust: Brodovi — I deo (2×20 Jena)

JORDAN

1. avgust: Zemaljska satelitska stanica (20 i 30 fr)

KAJMAN OSTRVA

31. oktobar: Božićne marke (12 i 50 c)

KINA

20. avgust: Kritika Konfučija i Lin Pijaoa (4 × 8 fena)

KOSTARIKA

1. avgust: 150-godišnjica prisajedinjenja provincije Nikoja (25, 75c, 1 i 3C)
14. avgust: VI nacionalna filatelistička izložba (4 × 2,20 C)

KUBA

20. avgust: Pošumljavanje (1, 3, 5, 13 i 30 C)
5. septembar: Međunarodna konferencija solidarnosti za nezavisnost Porto Rika (13 c)
8. oktobar: 15-godišnjica Instituta za prijateljstvo među narodima (3 c)
13. oktobar: 15-godišnjica podržavljenja banaka (5 × 13 c)
28. oktobar: Razvoj železnice (1, 3, 5, 13 i 30 c)
10. novembar: Razvoj tekstilne industrije (13 c)
25. novembar: Razvoj veterinarstva (1, 2, 3, 5, 13 i 30 c)
27. novembar: Pedagoški tim M. Askunzea (3 c)
15. decembar: Razvoj poljoprivrede (13 c)

KUVAJT

25. februar: Nacionalni praznik (20, 70 i 75 fr)
14. april: Popis stanovništva (8, 20, 30, 70 i 100 fr)
10. juni: Međunarodna godina žena (15,20 i 30 fr)
8. septembar: Međunarodni dan obrazovanja (20 i 30 fr)

LESOTO

novembar: Flora (3, 4, 5, 10, 15, 20 i 25 c)
Izdavanje »Vladari« (vidi br. 158) pomeno je na 10. septembar, a vrednost od 25 c izdvojena je iz serije i posvećena Međunarodnoj godini žena.

MADAGASKAR

30. juni: 200-godišnjica nezavisnosti SAD (40, 50, 100, 200 i 300 fr)
4. avgust: Cveće (15, 25, 30, 40 i 85 fr)
10. avgust: Godina zaštite spomenika arhitekture (50 fr)
26. avgust: Namibija (50 fr)
—————: Predolimpiska godina (75 i 200 fr)

MALEZIJA

25. avgust: Međunarodna godina žena (10, 15 i 50 c)
22. septembar: Tumačenje Korana (5 × 15 c)
22. oktobar: 50-godišnjica industrije gume (10, 30 i 75 c)

MALEDIVI

9. oktobar: 500-godišnjica rođenja Mikelandela (1, 2, 3, 4, 5 1, 1, 2 i 5 R i blok od 10 R)

MAURICIJUS

oktobar: Parlamentarna konferencija frankofonskog područja (75 c)
oktobar: Međunarodna godina žena 2,50 R)

MEKSIKO

1. avgust: 650-godišnjica osnivanja Tenochtitlana, glavnog grada actečke države (80 c i 1,60 P)
9. avgust: Otkrivanje prvog spomenika učitelju (4,30 P)
9. avgust: I kongres pedagoga trećeg sveta (1,60 P)
29. avgust: VII panameričke sportske igre (1,60 P)

NAURU

29. septembar: Konferencija Istočnopacifičke komisije (30 i 50 c)

NIKARAGVA

10. septembar: Predsednik A Somoza (20, 40 c, 1, 10 i 20 Cor)

NIUE

29. oktobar: Božićne marke — reprodukcije dečjih crteža (4,5 i 10 c)

NOVI ZELAND

1. oktobar: Božićne marke (3,5 i 10 c)

NOVI HEBRIDI

oktobar: Božićne marke (35 i 70 c; 2,50 fr)

NORFOLK OSTRVA

6. oktobar: Božićne marke (10, 15 i 35 c)
24. novembar: Stogodišnjica kapele sv. Barnaba (30 i 60 c)

1. decembar: 50-godišnjica pristajanja skunera »Rezoljušn« na Norfolk ostrvima (25 i 45 c)

PAKISTAN

9. avgust: Dan Šumarstva (20 p)

PENRIN

24. juli: Prizemljenje Apola — redovna marka od 5 \$ sa pretiskom »Kia Orema Astronaute«, amblemom misije Sojuz — Apolo i kartom Južnog Pacifika.

PITKERN OSTRVA

novembar: insekti (4, 6, 10, 15 i 20 c)

SAD

6. oktobar: Bankarstvo i trgovina (2×10 c)

14. oktobar: Božićne marke (2 marke bez oznake nominale prodajne vrednosti od po 10 c)

Dopisna karta nominale od 7 c. sa likom Carlsa Tompsona, sekretara I kontinentalnog kongresa, puštena je u prodaju 14. septembra.

Usled povišenja poštanske tarife koja stupa na snagu početkom novembra, pripremljene su nove redovne marke, i to:

31. oktobar: redovna marka od 13 centi (zvono slobode) u tabacima; ista marka biće 25. novembra emitovana u kolutima za automate.

4. novembar: redovna kursirajuća marka od 3 c., samo u kolutu za automate

13. novembar: redovna marka od 11 centi

14. novembar: redovna marka od 24 centi

15. novembar: redovna marka od 13 centi (zastava)

24. novembar: redovna marka od 9 centi

1. decembar: redovna marka od 13 centi (orao i grb)

Od celina su emitovani dopisna karta od 9 centi i 9 + 9 centi, (10. XI) i koverat od 13 centi (8. XI)

SV. JELENA

oktobar: Stogodišnjica izdavanja knjige »Sv. Jelena« (2, 5, 12 i 25 p)

SV. KITS

1. novembar: Otvarenje fregate (4, 25, 40 c. 1 \$)

1. decembar: Božićne marke (25, 40, 45 c. i 1 \$)

SV. LUCIJA

28. juli: Redovne marke od 4, 5, 10 i 15 c na papiru sa vodoznakom.

SINGAPUR

5. oktobar: Ptice (5, 10, 35 c i 1 \$)

SIRIJA

21. avgust: Sajam u Alepu (5, 10, 15, 20 i 25 p)

21. avgust: Sajam u Damasku (15 i 25 p)

SURINAM

12. novembar: Dobrotvorne »dečje« marke (15 + 5, 20 + 10, 30 + 15 i 35 + 20 c)

25. novembar: Nezavisnost (25, 50 i 75 c)

25. novembar: Redovne marke od 1; 1,50; 2,50; 5 i 10 Sfl.

decembar: Prijem Surinama u OUN (25 i 30 c)

TOGO

9. oktobar: Međunarodna nedelja pisma — reprodukcije (40 i 80 fr)

20. decembar: Božićne marke — reprodukcije (20, 30, 40, 90, 100 i 200 fr)

TRINIDAD I TOBAGO

27. novembar: 35-godišnjica Zapadno-indijske avio kompanije (20, 30, 40 c)

TUNIS

23. avgust: Mediteranske igre »Alžir-75« (25 i 50 m)

TURK I KAIKOS OSTRVA

oktobar: Industrija soli (6, 10, 20 i 25 c)

FALKLAND OSTRVA

16. oktobar: 50-godišnjica heraldičkog grba ostrvlja (2, 7 1/2, 10 i 16 p)

10. decembar: Novi metalni novac (2, 5 1/2, 8, 10 i 16 p)

КАТАЛОГ БИРОА ЗА 1976.

Биро за поштанске марке ЗЛПТТ пустио је у продају и ове, као и ранијих година, Каталог поштанских марака југословенских земаља. Међутим, постоје неке уочљиве разлике између ранијих каталога и овогодишњег.

Пре свега, овогодишњи каталог дат је у две књиге. У првој су обухваћена издања на територији Југославије и издања одређених органа у иностранству (Крф, Бордо, Лондон) до 1944. године, а у другој привремена и редовна издања социјалистичке Југославије и издања за Трст, Пулу, Ријеку и Зону Б.

Чини се да неких озбиљнијих разлога за овакву поделу Каталога није било. Могући разлог да је претежан број скупљача марака оријентисан на марке социјалистичке Југославије не би се могао прихватити као убедљив.

Несумњиво је да је овогодишње издање нешто информативније од ранијих па ће, према томе, и бити од веће помоћи филателистима. Ова констатација посебно вреди за обраду марака Србије и делимично Барање.

Техничком страном Каталога, узето у целини, може бити задовољан сваки филателиста. И штампа и опрема и јасноћа слика марака, све заједно представља корак напред у односу на ранија издања. Што се ту и тамо појављује понека грешка, то не умањује вредност ове стране Каталога.

Концепцијској страни Каталога, осим кад је реч о нумерацији редовних издања, не би се могло замерити. Међутим, разбијање нумерације у две књиге није срећно решење.

Свесни смо да ово није специјални каталог и да у њему не могу бити дати ни приближно сви „специјалитети”. Али у сваком случају није његова добра страна што није учињен корак, ма и мали, даље од претходних издања. То тим пре што у наше време ова врста марака је посебно тражена. У том погледу и ово издање је с јако малим изузецима пресликавање ранијих издања. Изразит пример за то је запостављање окупацијских издања Србије и Црне Горе.

Што се тиче цена, издавач је у Уводу изрекао критерије на основу којих су оне утврђиване, а то су: „... на основу понуде и потражње у филателистичким продавницама Бироа и предузећа ПТТ саобраћаја, као и на филателистичком тржишту у земљи и иностранству”. Овим критеријума не може се, свакако, ништа озбиљније приговорити. Да ли је баш код сваке ставке тачно утврђена понуда и потражња, показаше време и пракса. Али, не можемо се отети утиску да горњи критерији нису примењивани кроз цео Каталог и да је за одређена подручја више вредео аутоматизам.

Навешћу два примера. Цене **Барање** и **Фиуме** и у прошлогодишњем каталогу биле су повисоке, а у овогодишњем су позећане за 15—30%. Ово је сигурно најмање диктирало филателистичко тржиште.

Добро је што су за услужно жигосане марке Србије и Црне Горе дате ниже цене од неупотребљених, но филателистима би свакако више користило да су напоре до дате и цене исправно употребљених марака.

Цена I дела каталога је 35.— а II дела 30.— динара.